Ч. 30 (14.862). Львів, четвер 10. лютого 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 220-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Орґанізація арабської партизантки в Палестині.

У ПІВНІЧНІЙ.

Палестині британськими партизанами командує Абдула Асбаг, що боровся проти французів в обороні всеарабської держави під проводом Фейсаля, опісля брав участь у всіх повстаннях у Сирії та в Палестині.

Кожночасно має Асбаг під своїм проводом коло 400 знаменитих стрільців, що походять з ріжних арабських країв. Крім того доривочно бореться в його загоні коло 2.000 вояків, нерідше узброєних. Все населення разом з жінками і з дітьми співділає з партизанами.

У ПІВДЕННІЙ ЧАСТИНІ КРАЮ

арабська боєва акція зводиться до поодиноких терористичних замахів, що їх на власну руку виконує озброєне населення; найбільше визначився там б. турецький вищий старшина Махмед Фамі. Покищо ніяких зорганізованих відділів там нема, але начальний арабський комітет мабуть сподіється, що на півдні боротьба ще розвинеться і навіть перейде кордон Трансйорданії.

У Мецці бояться, щоби боротьба не обняла північного Геджасу і Неджду.

АРЕШТУВАЛИ АРАБСЬКОГО ПУБЛІЦИСТА.

З огляду на те, що арабська преса веде кампанію, яка спричинює заворушення, в Антіохії арештували визначного члена арабської національної ліґи та директора завішеного часопису „Аруба“ Ібраїма Наккуля, що написав чимало ворохобних статтей.

НОВА СУТИЧКА.

У північному Тулькарамі дійшло до сутички між британським і арабським відділом; згинув англійський бунчужний.

Закріплення протикомуністичного пакту.

З Токіо подають: Представник японського міністерства внутрішніх справ заявив на засіданні буджетової комісії парляменту, що Японія думає скріпити протикомуністичний пакт. Для тої справи заіменують при урядах усіх трьох сигнатаріїв пакту спеціяльних урядовців.

Японський уряд вже порозумівся з італійським і німецьким щодо спільних засобів оборони проти большевизму; на цю тему не можна покищо додати ніяких інформацій.

НОВИЙ ЯПОНСЬКИЙ АМБАСАДОР У КИТАЮ.

Як подає „Ніші-Ніші“ японським амбасадором у Китаю іменовано б. посла у Відні Масаюкі Тані. Він мешкатиме у Шангаю, не в Пекіні — як це припускали.

В КИТАЮ ВИБУХЛИ ЗАВОРУШЕННЯ?

Японська преса широко описує ріжні заворушення, що вибухли в Китаю, зокрема в Гамкав; офіційні джерела не потверджують цих вісток.

Британський уряд занепокоєний внутрішнім положенням Китаю, тому хоче вплинути на обі сторони, щоби вони скоро замирилися. Англія мабуть накаже своєму амбасадорові спробувати посередництва, яке не пощастило німецькому амбасадорові.

БОЇ В КИТАЮ.

Китайська преса повідомляє про поважні бої на південь від залізничої лінії Тієнтсін—Пукав. Китайці мабуть знову перейшли ріку Гоато і заатакували крило японської армії.

Тепер японська армія звернеться мабуть на північ, у напрямі Куйтен.

100-тисячна італійська армія відбуде маневри в Лібії.

НІКАРАГУА ВИЗНАЛА АНЕКСІЮ АБІСИНІЇ.

Як подає париський „Ексцельзіор“ найближчі маневри італійської армії відбудуться в Лібії, недалеко границі Тунісу. Візьме в них участь коло 100.000 війська.

Новий посол Нікараґуї в Італії дон Томас Франческо Медіна зложив дипльоматичні повновласти заадресовані до „короля Італії та цісаря Абісинії“.

Мальтійський орден визнав національну Еспанію.

НЕМА БЛЬОКАДИ МІНОРКИ

Як подає агенція КАП, „суверенний орден мальтійських лицарів“ визнав офіційно еспанський національний уряд та заіменував своїм послом при ньому почетного кавалера ордену маркіза Патерно ді Сесса, який вже обняв свої функції. (Мальтійський орден брав участь у хрестоносних походах, опісля володів по черзі островами Родосом і Мальтою. Тепер він є міжнародньою організацією аристократії та служить у першу чергу харитативним цілям).

Британська адміралїція деменітує поголоску, немов би англьо-французька фльота приступила до бльокади Мінорки. Згідно зі заявою мін. Ідена, британські кораблі виступатимуть з репресіями супроти підводних човнів лиш у своїй смузі.

Скільки воєнного матеріялу продає Америка?

За січень цього року Злучені Держави продали воєнного матеріялу вартости 6,700.000 міліона долярів, з того Арґентина купила за 1,400.000 долярів, Японія за 538.000 долярів, Китай за 380.000 долярів.

В тому часі з Америки вивезено літаків вартости 2,300.000 долярів.

Мадярський реґент виїхав до Варшави.

Нині в год. 9. рано відїхав з двірця Біловежа поїздом до Варшави през. Мосціцький з данським князем Акселем і з почотом. В год. 9.15 найближчим поїздом виїхав реґент Горті з сином і генералами, мадярським послом у Варшаві та деякі гості.

Мадярський міністер закордонних справ Канія приняв у мадярському посольстві представників преси та зложив їм заяву на тему польсько-мадярських взаємин.

—o—

Почалося пропаґандою ідеї моральної потуги...

I.

ЛЮТИЙ 1936. РОКУ.

Collegium Maximum львівського університету вщерть наповнила добірна публика. Бачимо еліту польського громадянства міста Львова з князями римської Церкви і знаними вченими та політиками у перших рядах.

На мовниці проф. д-р Станислав Ґрабський вдумчиво глядає шляхів, якими б іти Польщі до розквіту. Сучасного лихоліття Польщі годі добачувати — каже він — виключно у господарській і політичній кризі. Ядром лихоліття є криза моральна. Щоби підняти Польщу вверх, слід змагання її підпорядкувати новому ідеалові. Ідеал могучости остането пустим звуком, коли в краю бушує на кожному кроці комерник, цей наявний покажчик і символ матеріяльного занепаду громадянства. Конструктивним може стати серед теперішньої дійсности змагання до ідеалу ліпшої Польщі. Ліпшою не стане Польща у змаганні до імперіялістичних добичей, до матеріяльної тільки сили. Ліпшою не стане вона від боротьби за владу. Нещастям Польщі є надмір людей, які, — не вміючи найзвичайнішої праці, — мають готові пляни політичної її перебудови.

Розквіту Польщі не посуне вперед — продовжує проф. Ґрабський — і не зродить героїзм прикметний полякам еґоїзм, чи то індивідуальний чи збірний, чи то клясовий, чи теж національний (egoizm narodowy). „Підкреслюю це якраз як польський націоналіст“ — каже з натиском проф. Ґрабський.

Польща відродиться у блеску, коли змагання свої підпорядкує ідеї боротьби за добро. Ідея ця є незвичайно актуальна і криє в собі завдаток перемоги, бо під сучасну пору в світі царює не недостача добра, але абсолютне зло, розвинене на підкладі науки Макіявелія.

— — — — — — — —

Не є добром, що суперечить законам Божим, що перепинює будові царства Божого на землі...

— — — — — — — —

Державнотворчою силою може стати одиноко:

I. Стосування декальоґу не тільки у приватному житті, але і в публичному. Зокрема у взаємних з народами повинні мати повне застосування основи, обхоплені саме декальоґом.

II. Стосування абсолютної правди і ясности при рішучім викорінюванні забріханости. Всі громадяни Польщі повинні на рівних правах і обовязках мати змогу явно розвивати своє життя.

III. Стосування державного будівництва не на злих, а на добрих інстинктах громадян

Ч. 30 (14.862). Львів, четвер 10. лютого 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телеґр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Орґанізація арабської партизантки в Палестині.

У ПІВНІЧНІЙ.

Палестині британськими партизанами командує Абдула Асбаг, що боровся проти французів в обороні всеарабської держави під проводом Фейсаля, опісля брав участь у всіх повстаннях у Сирії та в Палестині.

Кожночасно має Асбаг під своїм проводом коло 400 знаменитих стрільців, що походять з ріжних арабських країв. Крім того доривочно бореться в його загоні коло 2.000 вояків, негірше узброєних. Все населення разом з жінками і з дітьми співділає з партизанами.

У ПІВДЕННІЙ ЧАСТИНІ КРАЮ

арабська боєва акція зводиться до поодиноких терористичних замахів, що їх на власну руку виконує озброєне населення; найбільше визначився там б. турецький вищий старшина Махмед Фамі. Покищо ніяких зорганізованих відділів там нема, але начальний арабський комітет мабуть сподіється, що на півдні боротьба ще розвинеться і навіть перейде кордон Трансйорданії.

У Мецці бояться, щоби боротьба не обняла північного Геджасу і Неджду.

АРЕШТУВАЛИ АРАБСЬКОГО ПУБЛІЦИСТА.

З огляду на те, що арабська преса веде кампанію, яка спричинює заворушення, в Антіохії арештували визначного члена арабської національної ліги та директора завішеного часопису „Аруба" Ібраїма Наккуля, що написав чимало ворохобних статтей.

НОВА СУТИЧКА.

У північному Тулькарамі дійшло до сутички між британським і арабським відділом; згинув англійський бунчужний.

Закріплення протикомуністичного пакту.

З Токіо подають: Представник японського міністерства внутрішніх справ заявив на засіданні буджетової комісії парляменту, що Японія думає скріпити протикомуністичний пакт. Для тої справи заіменують при урядах усіх трьох сиґнатарів пакту спеціяльних урядовців.

Японський уряд вже порозумівся з італійським і німецьким щодо спільних засобів оборони проти большевизму; на цю тему не можна покищо додати ніяких інформацій.

НОВИЙ ЯПОНСЬКИЙ АМБАСАДОР У КИТАЮ.

Як подає „Ніші-Ніші" японським амбасадором у Китаю іменовано б. посла у Відні Масаюкі Тані. Він мешкатиме у Шанґаю, не в Пекіні — як це припускали.

В КИТАЮ ВИБУХЛИ ЗАВОРУШЕННЯ?

Японська преса широко описує ріжні заворушення, що вибухли в Китаю, зокрема в Ганкав; офіційні джерела не потверджують цих вісток.

Британський уряд занепокоєний внутрішнім положенням Китаю, тому хоче вплинути на обі сторони, щоби вони скоро замирилися. Англія мабуть накаже свому амбасадорові спробувати посередництва, яке не пощастило німецькому амбасадорові.

БОЇ В КИТАЮ.

Китайська преса повідомляє про поважні бої на південь від залізничої лінії Тієнтсін—Пукав. Китайці мабуть знову перейшли ріку Гоато і заатакували крило японської армії.

Тепер японська армія звернеться мабуть на північ, у напрямі Куйтен.

100-тисячна італійська армія відбуде маневри в Лівії.

НІКАРАҐУА ВИЗНАЛА АНЕКСІЮ АБІСИНІЇ.

Як подає париський „Ексцельзіор" найближчі маневри італійської армії відбудуться в Лівії, недалеко границі Тунісу. Візьме в них участь коло 100.000 війська.

Новий посол Нікараґуї в Італії дон Томас Франціско Медіна зложив дипломатичні повновласти заадресовані до „короля Італії та цісаря Абісинії".

Мальтійський орден визнав національну Еспанію.

НЕМА БЛЬОКАДИ МІНОРКИ

Як подає агенція КАП, „суверенний орден мальтійських лицарів" визнав офіційно еспанський національний уряд та заіменував своїм послом при ньому почетного кавалера ордену маркіза Патерно ді Сесса, який вже обняв свої функції. (Мальтійський орден брав участь у хрестоносних походах, опісля володів по черзі островами Родосом і Мальтою. Тепер він є міжнародньою організацією аристократії та служить у першу чергу харитативним цілям).

Британська адміралція дементує поголоску, немов би англьо-французька фльота приступила до бльокади Мінорки. Згідно зі заявою мін. Ідена, британські кораблі виступатимуть з репресіями супроти підводних човнів лиш у своїй смузі.

Скільки воєнного матеріялу продає Америка?

За січень цього року Злучені Держави продали воєнного матеріялу вартости 6,700.000 міліонів долярів, з того Арґентина купила за 2,400.000 долярів, Японія за 538.000 долярів, Китай за 380.000 долярів.

В тому часі з Америки вивезено літаків вартости 2,300.000 долярів.

Мадярський реґент виїхав до Варшави.

Нині в год. 9. рано відїхав з двірця Біловежа-палата поїздом до Варшави през. Мосціцький з данським князем Акселем і з почотом. В год. 9.15 найближчим поїздом виїхав реґент Горті зі сином і генералами, мадярським послом у Варшаві та деякі гості.

Мадярський міністр закордонних справ Канія приняв у мадярському посольстві представників преси та зложив їм заяву на тему польсько-мадярських взаємин.

—o—

Почалося пропаґандою ідеї моральної потуги...

I.

ЛЮТИЙ 1936. РОКУ.

Collegium Maximum львівського університету вщерть наповнила добірна публика. Бачимо еліту польського громадянства міста Львова з князями римської Церкви і знаними вченими та політиками у перших рядах.

На мовниці проф. д-р Станислав Ґрабський вдумчиво глядає шляхів, якимиб іти Польщі до розквіту. Сучасного лихоліття Польщі годі добачувати — каже він — виключно у господарській і політичній кризі. Ядром лихоліття є криза моральна. Щоби підняти Польщу вверх, слід змагання її підпорядкувати новому ідеалові. Ідеал могучости останеться пустим згуком, коли в краю бушує на кожному кроці коморник, цей наявний покажчик і символ матеріяльного занепаду громадянства. Конструктивним може стати серед теперішньої дійсности змагання до ідеалу ліпшої Польщі. Ліпшою не стане Польща у змаганні до імперіялістичних добичей, до матеріяльної тільки сили. Ліпшою не стане вона від боротьби за владу. Нещастям Польщі є надмір людей, які, — не вміючи найзвичайнішої праці, — мають готові пляни політичної її перебудови.

Розквіту Польщі не посуне вперед — продовжує проф. Ґрабський — і не зродить героїзму, прикметний полякам еґоїзм, чи то індивідуальний чи збірний, чи то клясовий, чи теж національний (egoizm narodowy). „Підкреслюю це якраз як польський націоналіст" — каже з натиском проф. Ґрабський.

Польща відродиться у блеску, коли змагання свої підпорядкує ідеї боротьби за добро. Ідея ця є незвичайно актуальна і криє в собі завдаток перемоги, бо під сучасну пору в світі царює не недостача добра, але абсолютне зло розвинене на підкладі науки Маккіявелія.

— — — — — — — —

Не є добром, що суперечить законам Божим, що перепинює будові царства Божого на землі...

— — — — — — — —

Державнотворчою силою може стати одиноко:

I. Стосування декальоґу не тільки у приватному житті, але і в публичному. Зокрема у взаєминах з народами повинні мати повне застосування основи, обхоплені саме декальоґом.

II. Стосування абсолютної правди і ясности при рішучім викорінюванні забріханости. Всі громадяни Польщі повинні на рівних правах і обовязках мати змогу явно розвивати своє життя.

III. Стосування державного будівництва не на злих, а на добрих інстинктах громадян.

Страх і німий послух не є і не можуть бути підставою державного розвитку. Християнська держава не сміє вбивати індивідуальности і не може бути касарнею для громадян. Співпрацювати з державою — це не стояти на позір перед владою, а віддавати свою службу державі на засадах вільної совісти. Наказні заборони згори не будують держави. Будує її вільний труд вільних рівноправних громадян.

— — — — — — — —

Потуги матеріяльної — при перенаселенні — не зможе Польща вскорі збудувати, зате може збудувати потугу моральну, бо серед громадянства є велика туга за добром.

— — — — — — — —

Польща втиснена між безбожництво СССР і неопоганство Німеччини, нехай не стане „Христом народів", але першою серед християнських держав світу...

— Так закінчив проф. Грабський, автор „лекс Грабскі" з 31. VII. 1924 та автор теорії про „ліквідацію" українців до 25-ти літ, — свій реферат на тему „Ідея християнської держави" в лютім 1936.

II.

ЛЮТИЙ 1937. зазначився акцією політичного однодумця і товариша проф. Ст. Грабського, а саме проф. д-ра Е. Ромера, який як шеф Географічного Інституту львівського університету вважав за можливе кинути свій авторитет на терезки політичної гри, видаючи відомий меморіял про загрозу для польського стану посідання на території нашої Батьківщини. Меморіял цей опертий на невірнім і незгіднім з дійсністю цифровім матеріялі. Меморіял підписали 74 польські громадські установи.

„Матеріяли" проф. Е. Ромера творили основу реферату проф. д-ра Ст. Гломбінського у Варшаві „про українську небезпеку". Виявило це моє прилюдне дискутування з проф. Ст. Гломбінським у березні 1937.

Хоч на основі джерельних матеріялів і я і проф. д-р В. Кубійович і інж. А. Палій устійнили нестійність публікації проф. Е. Ромера в самій основі, а через те й у висновках, проф. Е. Ромер не вважав себе зобовязаним прилюдно відкликати свої помилки, чи бодай згадати про наші застереження. Брошура проф. Е. Ромера творить до сьогодні основу думання східньо-галицького (чи тільки його?) польського громадянства в українських справах. Що більше, вона стала вугольним каменем не тільки під будову резолюцій політичних віч і зїздів та нарад польських організацій, у тому й організацій польських комбатантів, не тільки основою рефератів про „українську небезпеку" в Польщі, що їх виголошують польські вчені і політики з іменем, в їх числі і пропаґатор ідеї стосування декальоґу у публичнім житті проф. Ст. Грабський, але і фундаментом, на якім повстала і веде свою акцію спеціяльна орґанізація „Секретаріят Порозуміння польських громадських установ" з осідком у Львові.

І знову серед орґанізаторів і менерів „Секретаріяту Порозуміння", серед його прелеґентів і пропаґаторів його ідей подибуємо проф. Ст. Грабського, хоч перші прилюдно подані напрямні Секретаріяту були яскравим запереченням ідей, що їх перед роком пропаґував (словом) проф. Грабський.

Протиукраїнський підхід деяких зорґанізованих кол польського громадянства стає явною дійсністю. Протиукраїнська наґінка ведеться на шпальтах не тільки „жовтої" чи „червоної" преси, але й орґанів польських ліберальних кол, за нечисленними виїмками, при „достойній мовчанці" консерватистів-католиків з „Часу", дбайливих за „добрі обичаї" серед польського громадянства. „Матеріяли" проф. Е. Ромера розбудовує не тільки відомий „ІКЦ" та інші йому подібні ґазети, але й новозаснований орґан посла Войцеховського „Воля і Чин". Черпає він жахливі відомости в українській справі не тільки з власних концепцій, але і з „ревеляційної" преси „старорусинів", „Землі і Волі" та „Русскаго Голоса", яких атракційну і „ревеляційну" вартість вперше завважила та експльоатує „Воля і Чин".

III.

ЛЮТИЙ 1938. у ступневім ході подій родить нечуваний у своїм тоні і змісті виступ посла Войцеховського проти нашої Церкви, нашого духовенства і нашого Владики. Годі міркувати, щоби діяч тієї міри, що посол Войцеховський, упав жертвою непоінформованости. Як скваліфікував би у такому випадку проф. Ст. Грабський його вчинок, в аспекті пропаґованих ним ідей „ліпшої Польщі", ідей стосування декальоґу і в публичнім житті?!

Але залишім це! Адже ми не наївні діти!

Певне є, що такий виступ, такої питомої ваги не може досягти Князя нашої Церкви і почот підчинених Його Єрархії.

Виступ цей унаслідку зродить єдино ще сильніше сцементування тих національних сил, які борються за безпереченне — бо природне — право українського народу на свобідний розвиток його життя.

Сен. Юліян Павликовський.

Жеґестів-Живець, у лютім 1938.

Найпильніша річ — чекати.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 5. лютого 1938.

Таке гасло проголосила франко-англійська дипльоматія в Женеві. Це значить, що всі поважніші справи, порушені на останню сесію, відсунули фактично до осінньої сесії Ради Ліґи Націй у надії, що сам розвиток політичних подій в Европі розвяже питання, які в Женеві розвязати не вдалося. Проте сесія не минула цілком марно, вона дала досить пластичний образ міждержавних відносин не лише в Европі, але почасти й у цілому світі. Вона дала також нагоду поодиноким державам зазначити своє становище супроти головних подій сучасного політичного життя та супроти змагань окремих груп великих держав. Найбільше розчарування принесла минула сесія Ради Ліґи, розуміється, тим державам, які сподівалися перевести в Женеві свої виразно зазначені справи: Московщині, Китаєві та червоній Еспанії з їх нечисленними сателітами.

Представники Франції й Англії прибули до Женеви з приготованим пляном зробити все, щоб не зробити нічого і не дати зробити щось іншим. Це уважають у Парижі й Льондоні найкращим засобом, щоб не завалити остаточно захитаної будови Ліґи, втримати її „як засіб миркої політики", якого не можна використати тепер, але може пощастить використати пізніше. Реформу Ліґи західні великодержави не вважають за можливу, бо це не приєдналоб держав, які Женеву покинули, але моглоб спонукати Москву, Китай та Мексик покинути Женеву. Менші-ж, так звані невтральні держави вдоволилися покищо тим, що зазначили свою рішучість не брати участи в якихось санкціях. Параграфу XVI. ще не поховано, але що він фактично не істнує — про це нема вже двох думок.

Для тактики Франції та Великобританії дуже характеристичне, що міністри цих держав, виголосивши свої декляративні промови, негайно після відкритої сесії, обтрусили, так мовити, женевський пил із своїх черевиків, тоді, як Літвінов засів навіть разом із Штайном та Сурітом при столі XXVIII. Комітету боронити XVI. параграфу, проти нападів невтральних держав. Але саме спротив західних великодержав, щоб скасувати цей параграф та намагання московської делеґації, щоб його скріпити й загострити, причинилися до того, що багато малих держав стало невтральними. Через те минула сесія Ради Ліґи зробилася справді поворотним пунктом у відносинах між великими і малими державами в Европі. Цікаво також, що найрішучіше виступив проти „санкційного" параграфу в Комітеті п. Горже, представник Швайцарії, єдиної держави в Европі, що користується розміреною невтральністю, хоч їй властиво обіцяно навіть абсолютну передвоєнну невтральність, коли вона проти XVI. параграфу виступати не буде. Але засадничість є доброю прикметою швайцарської вдачі, федеральний уряд не уважав за гідне покинути інші держави, разом з якими він почав боротьбу проти участи малих держав у санкціях, що їх малиб переводити великі держави. До тогож Комітет, як орган дорадчий, не міг визнати абсолютної невтральности Швайцарії. Небагато надії лишалося й на те, що це зробить Рада восени, де представництво Москви та її сателітів спротивилось би швайцарській невтральности, боючись, що така невтральність може бути прикладом і для інших держав.

Цікаве також і становище американських держав, які не зважаючи на опір Злучених Держав втягаються все більше у крутіж загальносвітової політики. Мексик підтримує в Женеві як і поза нею, політику большевицької Еспанії та Москви. До цієї політики починає схилятися в останнім часі і Колюмбія. На становище Арґентини, назагал протимосковське, впливають заходи, щоб зрівноважити геґемонію Злуч. Держав англійськими впливами в Південній Америці. Вона також, як і Чілі та Перу, боронить універсальности Ліґи, побоюючись, щоб вона не стала знаряддям московської політики. Але проти XVI. параграфу американські республики виступають менш рішуче, ніж малі европейські держави.

По промовах представників Китаю, СССР, Ірану, Туреччини, Колюмбії, Чілі, Канади, большевицької Еспанії, Мексика, Греції, Болгарії, Франції, Нової Зеляндії, Швеції, Великобританії і Бельгії запропонував льорд Кренборн резолюцію для Ради, що обмежувалась лише викладом поглядів ріжних членів Комітету та пропонувала Раді уважно розглянути представлені документи. До тогож часу роботу Комітету відкладено.

Таксамо нерішуче випала властиво і резолюція на користь Китаю, на якій московському урядові залежало мабуть не менше, ніж китайському, а саме державам пропонують „не пропускати ніякої нагоди досліджувати, радячись з іншими державами, чи є які засоби, які моглиб причинитися до справедливої полагоди конфлікту". Резолюція ця, супроти якої Велінгтон Ку зголосив свої застереження, була справді всилі допровадити до розпуки Літвінова. Хоч резолюцію цю можна розуміти дуже ріжно, але в Москві зрозуміли її досить слушно як небажання Англії та Франції встрявати у китайський конфлікт. Женевський кореспондент „Ізвестій" писав у числі з 1. н. м., що резолюція ця мала бути значно гострішою, бо вимагали [illegible] з Женеви. Ідея пообіцяв негайно запитати [illegible] приятелем, яка має бути тактика Злуч. Держав у Китаю. І достосувати до неї резолюцію, але свого обіцянки не дотримав.

Також із Парижа дали в Женеві до зрозуміння, що треба бути в китайській справі дуже обережними, бо в лютім чи березні Муссоліні має не лише післати подальші сили до Еспанії, але й напасти на Туніс. Тому французька та

галійська фльота не може анґажуватись на Далекім Сході, а повинна стерегти Середземного Моря... „Італійський маневр залякання мав успіх" — так скаржиться дописувач московського офіціозу. В дійсности ці чутки про воєнні наміри Італії поширювали самі московські агенти та москвофільська преса Франції зовсім не з метою залякати Францію, а збільшити напруження між західними й націоналними великодержавами. Але бажаного вислід очевидно не осягнули. Не залякали в Женеві нікого і широко рекламовані повідомлення про зосередження нових московських сил на манджурськім кордоні. Союзників для можливої збройної авантури на Далекім Сході в Женеві Літвінов не здобув.

М. Данько.

Коломийський „Сокіл" розвязаний.

Рішенням коломийського старoства з 7. лютого ц. р. завішено оце вже вдруге Т-во „Сокіл" у Коломиї. Як причину завішення подано: „prowadzenie działalności politycznej i organizowanie wycieczek demonstracyjnych, o podłożu politycznym, szerzenie separatyzmu narodowościowego oraz notoryczne nestosowanie się do obowiązujących ustaw i przepisów".

Вперше завішено „Сокіл" 11. листопада мин. року і щойно по двох місяцях дозволено на дальшу його діяльність. Слід зазначити, що „Сокіл" гуртував усю українську молодь у Коломиї і розвивав живу діяльність, зокрема спортову, по думці статуту.

По завішенні читальні „Просвіти" ім. Сковороди це друге товариство, в якім гуртувалась молодь Коломиї і яку позбавлено таким чином змоги працювати в рідній установі.

Проти рішення старoства внесено негайно відклик до воєвідського уряду. Про вислід відклику вчас повідомимо.

Свято у XX. роковини самостійности України в Римі.

З римських щоденників — „Іль Джіорнале д'Італія" (2. II. 1938 р.) і „Іль Пополо ді Рома" (1. II. 1938 р.) — довідуємося, що заходом гуртка українських студентів у Римі відбулось у домівці студентів-чужинців „Гуф" свято у XX-ті роковини проголошення самостійности України. На святі були приявні: академик-професор Ферруччіо Феррацці, посол Енріко Інсабато, зі секретаріяту студ. організації „Гуф" Доменіко Фаббрі, о. архимандрит Д. Ткачук Ч. С. В. В., генер. секретар о. Заячківський, проф. Е. Онацький та ін. Крім цього прибуло багато представників амбасад і посольств, м. ін. від японської та литовської. Саля студентської домівки була заповнена вщерть українцями, що живуть у Римі, та чужинцями.

Свято отворив Д. Фаббрі, підкреслюючи між іншим велику симпатію італійського народу до українського. Д-р М. Турчманович коротко зясував значіння самостійности України, що булаб забороло на сході Европи проти варварської Азії. Пос. Е. Інсабато згадав деякі цікаві епізоди боротьби за самостійність України. Говорив і д-р Дж. Тревізовно, подаючи докази заприязнення між народами українським та італійським. Говорив теж проф. Онацький.

При кінці свята бурю оплесків викликало читання привітальних телеграм, що їх вислано від студентів-українців у Римі до Мусоліні, до міністра Чіяна та до секретаря партії Стараче.

Це свято пройшло дуже поважно, святочно, серед загального ентузіязму.

Широкий звіт із цього свята подає римський часопис „Рома Фашіста" з 3. II. з двома світлинами: одна саме свято в домівці студентів і друга — поклін українців Невідомому Воякові.

В обороні Церкви та її Голови.

ЗАЯВА ДУХОВЕНСТВА ПЕРЕГІНСЬКОГО ДЕКАНАТУ.

Зібрані на спеціяльній конференції священики перегінського деканату протестують проти небувалого нападу на українську Церкву та на Митрополита Андрея і складають заяву любови та довіря бажаючи при цьому Владиці си перебути такі важкі для Церкви і Народу часи.

ВІДПОВІДЬ ГРОМАДЯНСТВА ЖОВКІВЩИНИ.

Громадянство Жовківщини вислало таке письмо до Експ. Митрополита:

„Вістка про непристойний виступ одного посла на буджетовій комісії сойму проти Князя нашої Церкви та її прав сильно вразила та схвилювала ціле українське громадянство Жовківщини. У відповідь на прилюдну атаку ми прилюдно заявляємо, що ми є горді зі своєї

ГАНС ЗАЙФЕРТ

Телефон дзвонить.

Джемс Ферві, славний кріміналістичний письменник, якого романи розходилися по цілому світі, закурив нову папіроску. Опісля перечитав ще раз щойно написаний розділ. Без сумніву, він удався йому зовсім добре! Він знаменито потрапив напружити зацікавлення і перевести акцію до її кульмінаційної точки:

— „Фокс знову сперся. На його устах грав задоволений усміх. На дворі дощ тарабанив одномаітно об шиби. Нараз задзвонив телефон. Він зняв слухальце, назвав своє імя і слухав. Минуло дві, три секунди, і нараз напів придушений жіночий голос, що кликав тоном найбільшого переляку, дійшов до нього...

Нараз задзвонив телефон. Феврі зжахнувся. „Особливий припадок" — подумав розбавлений, узяв слухальце та назвав своє прізвище. Шум мушлі доходив до його вуха, опісля почув жіночий голос, що з жахом кликав: „Ратуйте мене, містер Феврі!"

Що це було? Вхопився за голову. Чи нерви не робляють йому збитки? Алеж ні — ще раз, цим разом іще голосніше, кликав голос: — „Поможіть мені, містер Ферві!" Щойно тепер вернулась до нього звичайна відвага.

— Хто там говорить? — спитав він скоро.

— Анна Вікерс, Блюберрі Стріт 18! — відповів голос у телефоні.

— Чомуж ви не кличете поліції, коли ви в небезпеці?

— Я не хотілаб, щоб у це вмішувалася поліція. Це дуже дразлива справа. А я маю таке безмежне довіря до вас, містер Ферві.

— Так? Отже ви мене знаєте?

— Я читала ваші книжки. Ах, ви такі мудрі, містер Ферві. Лише ви можете мені допомогти. Але, прошу, приходіть скоро!

Містер Ферві не був такий пустий, як це залюбки сам зазначував. А все-ж чимало схлібловало йому те, що чужа жінка, що читала його книжки, просить в нього помочі і він кликнув скоро:

— Зараз приходжу!

— Стократно дякую, містер! — говорив голос. — Я знала, що ви не відмовите мені своєї помочі. Анна Вікерс, Блюберрі Стріт 18. Не забудьте цього!

* * *

Він вже був на ногах, на всякий випадок забрав зі собою револьвер і яких дві хвилини пізніше вийшов зі свого мешкання. Надолині покликав таксівку — витягати свій власний віз з гаражу вважав за марнування часу, — сказав шоферові адресу „Блюберрі Стріт 18, якнайшвидше!" і пірнув у своє сидження. Коли віз ніс його до цілі, ріжні здогади про пригоду, яка чекала його, перехрещувалися в його уяві. Його фантазія почала працювати і змальовувала йому принадний образ, в якому він, Джемс Ферві грав ролю визвольника покривджених, гарних жінок, якої неодин йому позаздрив би.

— Число 18. ми на місці — заявив шофер, збудивши письменника з його мрій. Він вискочив з воза, заплатив і розгубленим кроком вступив до дому. Був це гарний комірний дім з вісімдесятих років, як це він оцінив на перший погляд. Чув, як серце йому беться, коли ступав по сходах. На сіняшніх дверях блистіла мосяжна вивіска М. П. Вікерс. Коли задзвонив, вийшла дівчина і спитала, чого собі бажає.

— Пані запросила мене до себе! — сказав та подав дівчині свою візитівку. Вона відійшла і по кількох хвилинах вернулася.

— Пані просить!

Крізь темний коридор він увійшов за дівчиною до якоїсь стародавньої кімнати, де сиділа занята ручною роботою сиволоса дама. Вона легким кивом відповіла на його привіт, попросила його сідати і запитала чемно:

— Що спроваджує вас до мене, містер, коли не помиляюсь, Ферві...

На таке приняття Джемс Ферві не був приготований.

— Ласкава пані, — почав він поволі, уклонившись — ви заявили менеї честь чверть години тому покликати мене до себе, щоб попросити моєї помочі. Ось і зголошуюся до ваших послуг.

Стара дама глянула на нього з безмірним здивуванням.

— Я вас кликала і просила помочі? Це мусить бути якась помилка!

— Але чи я маю честь говорити з панею Анною Вікерс? — спитав Джемс Феврі.

— Очевидно. Це я. Але я не розумію, про що ви говорите. Чи ви не схочете мені дещо пояснити?

Він безпорадно промимрив:

— Алеж пригадайте собі, ласкава пані! Виж сказали мені, що ви в небезпеці та що я зможу вам допомогти, що тут іде про якусь дразливу справу, про яку поліція...

Дальше він не міг говорити. Стара дама міряла його злісним поглядом.

— Небезпека, дразлива справа? Поліція? Я не розумію з цього ні слова. Але я вам повторяю, що я вас не кликала і не просила вашої помочі. Звідки я моглаб таке вигадати?

Джемс Ферві почув, що попав у дещо смішну ролю, встав та відповів:

— Прошу вас, ласкава пані, дарувати мені цим разом. Це мусить бути якась помилка. Може я зле зрозумів ваше прізвище або адресу.

[...]лійська фльота не може ангажуватись на Далекім Сході, а повинна стерегти Середземного Моря. — „Італійський манепр залякання мав [...]ських" — так скаржиться дописувач московського офіціозу. В дійсности ці чутки про воєнні наміри Італії поширювали самі московські агенти та москвофільська преса Франції зовсім не з метою залякати Францію, а збільшити напруження між західними й національними великодержавами. Але бажаного вислідку очевидно не осягнули. Не залякали в Женеві нікого і широко рекламовані повідомлення про зосередження нових московських сил на манджурськім кордоні. Союзників для можливої збройної авантури на Далекім Сході в Женеві Літвінов не здобув.

М. Данько.

Коломийський „Сокіл" розвязаний.

Рішенням коломийського староства з 7. лютого ц. р. завішено оце вже вдруге Т-во „Сокіл" у Коломиї. Як причину завішення подано: „przekroczenie działalności politycznej i organizowanie wystąpień demonstracyjnych, o podłożu politycznym, szerzenie separatyzmu narodowościowego oraz notoryczne nieliczenie się do obowiązujących ustaw i przepisów".

Вперше завішено „Сокіл" 11. листопада мин. року і щойно по двох місяцях дозволено на дальшу його діяльність. Слід зазначити, що „Сокіл" гуртував усю українську молодь у Коломиї і розвивав живу діяльність, зокрема спортову, по думці статуту.

По завішенні читальні „Просвіти" ім. Сковороди це друге товариство, в якім гуртувалась молодь Коломиї і яку позбавлено таким чином змоги працювати в рідній установі.

Проти рішення староства внесено негайно відклик до воєвідського уряду. Про вислід відклику вчас повідомимо.

Свято у XX. роковини самостійности України в Римі.

З римських щоденників — „Іль Джіорнале д'Італія" (2. II. 1938. р.) і „Іль Пополо ді Рома" (1. II. 1938 р.) — довідуємося, що заходом гуртка українських студентів у Римі відбулось у домівці студентів-чужинців „Гуф" свято у XX-ті роковини проголошення самостійности України. На святі були приявні: академик-професор Ферруччіо Ферраціі, посол Енріко Інсабато, зі секретаріяту студ. організації „Гуф" Доменіко Фаббрі, о. архимандрит Д. Ткачук Ч. С. В. В., генер. секретар о. Заячківський, проф. Е. Онацький та ін. Крім цього прибуло багато представників амбасад і посольств, м. ін. від японської та литовської. Саля студентської домівки була заповнена вщерть українцями, що живуть у Римі, та чужинцями.

Свято отворив Д. Фаббрі, підкреслюючи між іншим велику симпатію італійського народу до українського. Д-р М. Турчманович коротко зясував значіння самостійности України, що булаб заборолом на сході Европи проти варварської Азії. Пос. Е. Інсабато згадав деякі цікаві епізоди боротьби за самостійність України. Говорив і д-р Дж. Тревізонно, подаючи докази заприязнення між народами українським та італійським. Говорив теж проф. Онацький.

При кінці свята бурю оплесків викликало читання привітальних телеграм, що їх вислано від студентів-українців у Римі до Мусоліні[...] міністра Чіяна та до секретаря партії Стараче.

Це свято пройшло дуже поважно, святочно, серед загального ентузіязму.

Широкий звіт із цього свята подає римський часопис „Рома Фашіста" з 3. II. з двома світлинами: одна саме свято в домівці студентів і друга — поклін українців Невідомому Воякові.

В обороні Церкви та її Голови.

ЗАЯВА ДУХОВЕНСТВА ПЕРЕГІНСЬКОГО ДЕКАНАТУ.

Зібрані на спеціяльній конференції священники перегінського деканату протестують проти небувалого нападу на українську Церкву га на Митрополита Андрея і складають заяву любови та довіря бажаючи при цьому Владиці ся перебути такі важкі для Церкви і Народу таси.

ВІДПОВІДЬ ГРОМАДЯНСТВА ЖОВКІВЩИНИ.

Громадянство Жовківщини вислало таке письмо до Ексц. Митрополита:

„Вістка про непристойний виступ одного посла на буджетовій комісії сойму проти Князя нашої Церкви та її прав сильно вразила та схвилювала ціле українське громадянство Жовківщини. У відповідь на прилюдну атаку ми прилюдно заявляємо, що ми є горді зі своєї

ГАНС ЗАЙФЕРТ.

Телефон дзвонить.

Джемс Февріе, славний криміналістичний письменник, якого романи розходилися по цілому світі, закурив нову папіроску. Опісля перечитав ще раз щойно написаний розділ. Без сумніву, він удався йому зовсім добре! Він знаменито потрапив напружити зацікавлення і перевести акцію до її кульмінаційної точки:

— „Фокс знову сперся. На його устах грав задоволений усміх. На дворі дощ тарабанив одноманітно об шиби. Нараз задзвонив телефон. Він зняв слухальце, назвав своє імя і слухав. Минуло дві, три секунди, і нараз напів придушений жіночий голос, що кликав тоном найбільшого переляку, дійшов до нього...

Нараз задзвонив телефон. Февріе зжахнувся. „Особливий припадок" — подумав розбавлений, узяв слухальце та назвав своє прізвище. Шум мушлі доходив до його вуха, опісля почув жіночий голос, що з жахом кликав: „Рятуйте мене, містер Февріе!"

Що це було? Вхопився за голову. Чи нерви наробляють йому збитки? Алеж ні — ще раз, цим разом іще голосніше, кликав голос: — Поможіть мені, містер Февріе!" Щойно тепер вернулась до нього звичайна відвага.

— Хто там говорить? — спитав він скоро.

— Анна Вікерс, Блюберрі Стріт 18! — відповів голос у телефоні.

— Чомуж ви не кличете поліції, коли ви в небезпеці?

— Я не хотілаб, щоб у це вмішувалася поліція. Це дуже дразлива справа. А я маю таке безмежне довіря до вас, містер Февріе.

— Так? Отжеж ви мене знаєте?

— Я читала ваші книжки. Ах, ви такі мудрі, містер Февріе. Лише ви можете мені допомогти. Але, прошу, приходіть скоро!

Містер Февріе не був такий пустий, як це залюбки сам зазначував. А все-ж чимало схлібловало йому те, що чужа жінка, що читала його книжки, просить в нього помочі і він кликнув скоро:

— Зараз приходжу!

— Стократно дякую, містер! — говорив голос. — Я знала, що ви не відмовите мені своєї помочі. Анна Вікерс, Блюберрі Стріт 18. Не забудьте цього!

* * *

Він вже був на ногах, на всякий випадок забрав зі собою револьвер і яких дві хвилини пізніше вийшов зі свого мешкання. Надолині покликав таксівку — витягати свій власний віз з гаражу вважав за марнування часу, — сказав шоферові адресу „Блюберрі Стріт 18, якнайшвидше!" і пірнув у своє сидження. Коли віз ніс його до цілі, ріжні здогади про пригоду, яка чекала його, перехрещувалися в його уяві. Його фантазія почала працювати і змальовувала йому принадний образ, в якому він, Джемс Февріе грав ролю визвольника покривджених, гарних жінок, якої неодин йому позаздрив би.

— Число 18, ми на місці — заявив шофер, збудивши письменника з його мрій. Він вискочив з воза, заплатив і розгубленим кроком вступив до дому. Був це гарний комірний дім з вісімдесятих років, як це він оцінив на перший погляд. Чув, як серце йому биться, коли ступав по сходах. На сінешніх дверях блистіла мосяжна вивіска М. П. Вікерс. Коли задзвонив, вийшла дівчина і спитала, чого собі бажає.

— Пані запросила мене до себе! — сказав та подав дівчині свою візитівку. Вона відійшла і по кількох хвилинах вернулася.

— Пані просить!

Крізь темний коридор він увійшов за дівчиною до якоїсь стародавньої кімнати, де сиділа занята ручною роботою сиховолоса дама. Вона легким кивом відповіла на його привіт, попросила його сідати і запитала чемно:

— Що спроваджує вас до мене, містер, коли не помиляюсь, Февріе...

На таке приняття Джемс Февріе не був приготований.

— Ласкава пані, — почав він поволі, уклонившись — ви заявили менеі честь чверть години тому покликати мене до себе, щоб попросити моєї помочі. Ось і зголошуюся до ваших послуг.

Стара дама глянула на нього з безмірним здивуванням.

— Я вас кликала і просила помочі? Це мусить бути якась помилка!

— Але чи я маю честь говорити з панею Анною Вікерс? — спитав Джемс Февріе.

— Очевидно. Це я. Але я не розумію, про що ви говорите. Чи ви не схочете мені дещо пояснити?

Він безпорадно проминрив:

— Алеж пригадайте собі, ласкава пані! Виж сказали мені, що ви в небезпеці та що я зможу вам допомогти, що тут іде про якусь дразливу справу, про яку поліція...

Дальше він не міг говорити. Стара дама мірила його злісним поглядом.

— Небезпека, дразлива справа? Поліція? Я не розумію з цього ні слова. Але я вам повторяю, що я вас не кликала і не просила вашої помочі. Звідки я моглаб таке вигадати?

Джемс Февріе почув, що попав у дещо смішну ролю, встав та відповів:

— Прошу вас, ласкава пані, дарувати мені цим разом. Це мусить бути якась помилка. Може я зле зрозумів ваше прізвище або адресу.

приналежности до тієї Церкви та до її Архипастирського Проводу".

Після того слідує заява пошани, любови, довір'я і повної відданости.

ПРОТЕСТ ГРОМАДЯН СЕЛА МЕРВИЧІ.

Громадяни села Мервичі, жовківського повіту, протестують проти виступу посла Войцеховського та складають Ексц. Митрополитові вислови найвищої пошани та повного віддання.

Помилка. У вчорашньому числі у протесті громадян села Мшани к. Львова трапилася помилка: надруковано, що під заявою є 14 підписів, а має бути: 114.

УКРАЇНЦІ КРЕМЯНЦЯ ПРИЄДНУЮТЬ І СВОЇ ГОЛОСИ...

Реагуючи на виступ посла Войцеховського 4-го лютого в буджетовій комісії польського сойму при обговоренні буджету міністерства освіти, українці м. Кремянця ухвалили:

„Глибоко вражені та обурені нечуваним у культурному світі нападом на достойну особу українського Митрополита Андрея Шептицького, якого зневажив у соймі засліплений злобою і ненавистю до Українського Народу польський посол Войцеховський, православні українці міста Кремянця на Волині приєднують і свої голоси до всенародного протесту проти такої некультурної поведінки польських шовіністичних кол і складають Великому Оборонцеві прав Українського Народу і Невтомному Борцеві за кращу долю Української Нації, Митрополитові Кир Андреєві Шептицькому, вислови своєї глибокої пошани і синівської відданости.

Православні українці м. Кремянця.
(слідують 172 підписи.)

ЗАЯВА ЛЕМКІВЩИНИ.

Представники культурно-освітніх товариств Лемківщини вислали до Митрополита Андрея таке письмо:

Обурені до глибини душі виступом пос. Войцеховського проти Найдостойнішої Особи Вашої Екселенції, ми представники українських культурно-освітніх товариств Лемківщини заявляємо, що Ваша Постать, Екселенціє, в наших серцях така світла й висока, що ніяка образа її не досягне.

Складаємо вислови нашої найглибшої почести й повного віддання.

Сянік, дня 6. лютого 1938 р.

Філія Товариства „Просвіта"; Кружок Товариства „Рідна Школа"; „Український Народний Дім"; Музей Товариства „Лемківщина"; Читальня „Просвіти".

З життя волинського „Союзу Українок".

Волинський Союз Українок не може, на жаль, виказатися з причини від нього незалежних поширенням, розбудовою та розвоєм праці, що відповідалаб потребам більшости волинського жіноцтва, його сучасному життю. Тому діяльність Союзу Українок у Рівному, як централі, обмежується до праці внутрішньої над членами.

Щонеділі відбуваються ширші сходини членів С. У. у Рівному. Програма сходин звичайно є: реферат, голосне читання, гутірка та обговорення актуальних справ. Крім того відбуваються сходини святочні, присвячені памяти подій з нашої минувшини.

І так 28-го листопада 1937 р. святкував Союз Українок у Рівному Свято Базару, 23-го січня Свято Державности та Свято Крут 30. січня. В цих святочних днях домівка С. У. наповнюється по береги членами місцевими та головно зі села Тютковичі, часами з Басового Кута й Колоденки. Слід зазначити, що велику участь у святкуванні цих національних свят бере гурток доросту при С. У. зі с. Тютковичі. Своїми деклямаціями, співом, а то й рефератами, хоч ще по дитячому сформованими й укритими, вносять ці молоді дівчата в загал зібраного жіноцтва той святочний настрій, те глибоке відчуття поваги свята, що каже серцям битися живіше в любові, в пошані та великому поклоні перед величчю Духа, що живе в цих днях найбільше живих з минулим.

Гурток доросту багато помагає С. У. при уладжуванні свят та імпрез і працюючи над собою, готовиться в будучині стати міцною підпорою, а то й підставою Союзу Українок.

Дбаючи про поширення культу Героїв зпід Крут, про масове святкування цієї великої події, Головна Управа С. У. вислала з рефератами до Філій у Здолбунові та Здовбиці своїх делегаток, а до дальших своїх Філій висилає в міру потреби реферати.

Як і в централі, домівки філій у цих днях не можуть змістити всіх членів. Треба справді радіти тим зростом свідомости, яка сягає вже до почуття обовязку, потреби праці й розуміння національних справ жінки-селянки. Треба направду бути песимістом, щоб не мати віри й переконання, що жінка волинянка там, де вже могло і вспіло дійти до неї гасло „Ставаймо в зорганізовані ряди", гідно сповнятиме свій обовязок громадянки й виховниці. Треба було бачити, з яким вогнем і запалом в очах дивилися члени здолбунівської філії Союзу Українок у дзеркало містерія Духові з чернигівських під у дні 30. січня, щоб прийняти його у свої серця...

30-го січня святочний реферат, присвячений памяти Крутянських Героїв, виголошено і для членів філії С. У. в Здолбунові.

Дня 6-го ц. м. були сходини, присвячені памяті письменниці Марко Вовчок. Тепер централя і філії готуються до святкування свят, присвячених Лесі Українці й Наталії Кобринській.

Вибачте, що я вам перешкодив та дозвольте мені відійти.

До побачення!

Розчарований та сильно вражений у своїй гідности, він зійшов сходами вдолину та йшов пішки серед вечірніх сутінків домів. Що мав він думати про цю справу? Яка тайна крилася за цим? Та поважна бабуся... Анна Вікерс... телефонічний заклик... І як дійшов до нього крик, що благав помочі в дому Блюберрі Стріт 18? І він до чорта, дався як болоп пошити у дурні, дався отуманити як дівчак! Але тайну Анни Вікерс вияснию докладно вияснє. Зовсім певно!"

• • •

Увесь занятий думками про дивну пригоду, вернувся він дві години пізніше до свого мешкання. Переступаючи поріг, помітив він щось незвичайного, хоч сам не міг ще сказати, що це таке було. Пішов до своєї кімнати та відкрутив світло: широко розкрив очі і нагло крик жаху вирвався з його уст. Шафи і скрині стояли отворені; рівні в поспіху повикидані предмети лежали розкинені по долівці. На стіні, де висів дорогий образ Корота — його гордість, видніла лише сіра пляма. Почав шукати за залізною касетою, де були гроші та цінні речі — нема!

Прибитий, кинувся він на своє бюркове крісло. Нараз його зір спочив на рукописі його повісти. Механічно читав: „Минуло дві-три секунди і нараз напів придушений жіночий голос, що кликав тоном найбільшого переляку, дійшов до нього..."

На тому місці він був скінчив. А чоловікі хтось невправною рукою дописав: „Не йдіть за кожним покликом телефону, пане Феовіє! Це був лише малий трік, щоб вас позбутися з дому. Ви, як досвідчений кримінальністичний письменник, повинні були зараз цього догадатися.

З поважанням Анна Вікерс." Переклав С. К.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 22. Четвер, 9. лютого (28. січня) 1888.

ПАТРІЯРХАТ У ЛЬВОВІ.

У передовій статті мова про вістку з Риму, що Конгрегація у справі віри на Сході дістала від папи Льва XIII. доручення розслідити справу і постановити, чи не треба „руські епископства на Угорщині підчинити під юрисдикцію львівської гренко-катол. митрополії, наділяючи її титулом патріярхату".

„Хоча цю вістку — писало „Діло" — ми покищо мусимо уважати тільки приватною, то всеж витаємо саму думку русько-католицького патріярхату в Галичині з неудаваними радощами. Вже сама вістка признає, що заснування патріярхату — це було б тільки сповнення давних бажань галицьких русинів, що хіба самі найкраще знають потреби своєї церкви. Заснування патріярхату, в якого склад увійшли би угорські епископати, безперечно сконсолідували б католицьку Церкву на окраїнах Австрії".

НАРОДИ НЕ ЛУЧАТЬСЯ З ЛЮБОВИ.

У промові кн. Бісмарка, якої продовження „Діло" друкує в цьому числі, знаходимо таку думку: „Спільність інтересів придбала нам двох союзників (мова про Австрію й Італію) на котрих можемо спуститись. Нашими союзниками стали вони не з любови — бо народи, правда, воюють нераз з собою з ненависти, але не лучаться з любови. Ба, і з ненависти не завжди виходить війна, бо інакше Франція мусілаб вести її безнастанно. Наших союзників зєднали нам не тільки однакові змагання, але найважніші інтереси європейської рівноваги".

НАША ШКОЛА: „ЛЯЗЛ КОТЕК НА ПЛОТЕК..."

В дискусії на Загальних Зборах „Народньої Ради" забирав між іншими слово господар з Угринова Долішнього у Станиславівщині Йосип Гурик, який торкнувся справи навчання у народніх школах:

„Шість літ учаться діти в школі, а нераз нічого звідти не виннесуть. А кілько то кар заплатить за пізни, коли дитина опустить школу! Великої ваги для селянина є мова, якою вчаться діти у школі. Дитина, почувши руське слово від освіченого вчителя, вслухуваласьб і сама переняла б його. А так жаль і сором, у нас учать про „Ванди", а з руської історії ніхто ані словом нічого не згадає, руських світських пісень не учать, вже й не говорити про церковні, а за те можна від дитини почути: „Лязл котек на плотек..."

ФАБРИКА ХЛІБОРОБСЬКОГО ЗНАРЯДДЯ.

В новинках:

— **НАШІ РУСЬКІ ПРОМИСЛОВЦІ.** Пишуть нам: У селі Бібрці коло Устрик Долішніх при залізничній стації Вільшаниця відкрили брати Павло і Йосиф Шумлянські (сини тамошнього священника) робітню хліборобського знаряддя і виробляють плуги, залізні грабки, січкарні, молотільні одно і парокінні, коратки, плужки до чищення збіжжя і т. п. Виконують вони це знаряддя з добірного матеріялу і солідно, а дешевше як неодна загранична фабрика. Свої цінники розішлють небавом по всіх деканатах.

Господарська Рада Східної Галичини.

В суботу 12. лютого ц. р. в год. 10-ій у салі Міської Ради відбудеться інавгурація праці і перше пленарне засідання Господарської Ради Східної Галичини, якої завданням буде розглядати господарські проблеми нашого краю. Довідуємося, що на це засідання запросили представників українських економічних установ.

У програмі цього першого засідання є інавгураційна промова львівського воєводи Альфреда Біляка та чотири реферати: 1) „Господарські вимоги промислу, торговлі і ремесла" — д-ра Мартина Шарського, голови Промислово-Торговельної Палати у Львові, 2) „Хліборобство Східної Галичини та його потреби" — д-ра Казимира Папаре, голови Львівської Хліборобської Палати; 3) „Інвестиційні потреби міст Східної Галичини" — посла д-ра Станислава Островського, президента м. Львова; 4) „Завдання і цілі Господарської Ради" — д-ра Леонарда Маковського, голови Організаційного Комітету Господарської Ради, — звідні промови представників уряду. Цими представниками уряду будуть імовірно міністри господарських ресортів: віцепремієр Квятковський, мін. хліборобства Понятовський, мін. торговлі і промислу Роман, мін. комунікації Ульрих, мін. праці Косцялковський, віцемін. внутрішніх справ Корсак, віцемін. торговлі і промислу Соколовський, віцемін. праці Ястшембський та віцемін. комунікації Пісецький. Крім того мають бути воєводи станиславівський ген. Пасляєвський і тернопільський Маліновський.

Що докладно уявлятиме собою ця Господарська Рада та який буде обсяг її діяльности, поки що невідомо.

Тільки освіта й виховання запевнить майбутність Народу. Тімто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

З природи і життя.

АЛЬКОГОЛЬ І ЗЛОЧИНИ.

Місяць лютий має в нас уже деяку традицію ...місця боротьби з алькоголізмом, що такий по... ...ширений на наших землях. З тої нагоди треб... ...гадати про вплив алькоголю на життя і вчинки ...людини. Богатого матеріялу дає тут т. зв. судо... ...медицина, яка досліджує теж вплив усяких ...отрут на людські вчинки і мотиви всяких злочи... ...нів. Одним із найчастіших затроєнь, під яких ...впливом людина може стати злочинцем і зроби... ...ти те, чого у тверезому стані вона не зробилаб ...ніколи.

Гостре затроєння алькоголем.

Алькоголь — найбільш поширена отрута на ...світі. Від уживання алькоголевих напитків не ...можуть стримати людей ані їх висока ціна, ані на... ...віть урядова заборона (як це було донедавна в ...Америці). Француський учений Песме каже, що ...велике поширення в наших часах злочинности ...божевілля та ідіотизму є наслідком надуживання ...цієї щоденної сильної отрути — алькоголю. ...Майже на кожній судовій розправі показуєть... ...ся, що проступки проти безпеки здоровля, жит... ...тя чи чести, мають за підклад алькоголь.

Гостре, одноразове затроєння алькоголем ...проявляється в трьох стадіях. Перша це т. зв. ...веселість, що переходить у стан опяніння, яке ...кінчиться пяністю. В першій стадії людина по... ...чувається, почуває себе сильнішою умово та ті... ...лесно, забуває про клопоти („заливає хроба... ...ка"). Деякі особи замісць веселіти під впливом ...алькоголю почувають пригноблення так, що во... ...ни стають сумні і „життя їм немиле".

У другій стадії виступає в людини пораже... ...ння рухів, наслідком чого затроєний з трудом го... ...ворить, белькоче, його хід стає непевний. У тре... ...тій стадії людина тратить память, перестає во... ...лодіти собою, лежить непритомна і безвладна; ...тоді вона вже не всилі зробити якогось злочину.

Алькоголь і „гола душа".

Обсервації виказали, що вплив алькоголю — ...різний в різних осіб; одні стають веселі, говір... ...кі, вихвальні, — інші сумні, плаксиві, лагідні та ...злі. Алькоголь відкриває характер людини і ...показує його таким, яким є з природи, як каже ...народня приповідка „у пяного що на серці, то ...на язиці", чи „ін віно верітас" („у вині правда"), ...або, як кажуть німці „алькоголь стирає політу... ...ру". Людина твереза опановує свої почування ...й інстинкти гальмою розуму, що його саме ...алькоголь поражає. Коли ця гальма ослабне, то... ...ді відслонюється правдива „гола душа" люди... ...ни. Людина, що має природний нахил до бру... ...тальности і опановує його під впливом розуму, — під впливом алькоголю розперезується і стає ...небезпечна для окруження, бо алькоголь знищив ...в неї здібність панувати над своїми первісними ін... ...стинктами. Коли такі люди, що мають притаєні ...дикі і злі інстинкти під впливом алькоголю ...допускаються злочинів, їх треба карати (на дум... ...ку деяких лікарів) тоді, коли вони хоч раз уже ...переконалися, що алькоголь розбурхує їх зло... ...чинні і небезпечні для інших інстинкти.

Т. зв. хоробливе перепиття.

Деякі особи випивши невеличку кількість ...алькоголю вже стають його жертвою. Сюди на... ...лежать особи з психопатичною вдачею, налого... ...ві алькоголіки і особи зі зменшеною відпорні... ...стю на алькоголь. Алькоголь особливо небез... ...печний тоді, коли людина ослаблена нпр. по ...довгій недузі, праці, по безсонности у сильну ...спеку чи мороз. У таких осіб, що скоро подраз... ...нюються, лице червоніє, зір стає мертвий і ди... ...кий. Затроєна алькоголем особа під впливом ...хоробливої уяви — всяких марив на яві може ...дістати приступ шалу чи люти.

...Опісля вона впадає у стан повного запамо... ...рочення і тоді виглядає наче сонна (алькоголіч... ...ний сомнамбулізм). Звичайно після таких ко... ...роткотревалих станів, хорі попадають у тяж... ...кий і глибокий сон, з якого пробуджуються без ...всякої памяти про свої вчинки, навіть такі як убивство ...людини. Ось що, лікар Блюменшток подає ви... ...падок, коли 53-літній лісничий випивши натще кілька чарок горівки, перервав нагло урядову розмову з одним теслею, вхопив за дубельтівку і прицілившися до теслі крикнув: „Зараз тебе застрілю". Потім вистрілив до нього і обійшовши кілька разів довкола своєї жертви, сказав: „Хто то зробив?, що сталося?, то діти зробили". Після цього пішов до свого мешкання і тут зараз заснув камінним сном. Коли його арештували, він не мав найменшого поняття про свій злочин.

Душа та тіло в затяжнім алькоголізмі.

Зчасом надуживання алькогольних напитків спроваджує всякі психічно-тілесні хоробливі прояви, які М. Юс назвав **затяжним алькоголізмом**. Тілесні прояви алькоголізму полягають на розширенні кровяних судин шкіри, спеціяльно на носі і лиці, на передучаснім стверднінні бючок (артеріосклероза), затовщенні серцевого мясня; також характеристичним проявом є затяжний нежит шлунка із блювотою натще, звиродніння печінки й нирок. Алькоголь не ощаджує і нервової системи людини. Тремтіння пальців рук, язика, та мязнів, лінива реакція зіниць на світло, замороки голови, неозначені ближче болі в ріжних органах тіла, хоробливо прибільшена полова жага при ослабленій половій здібности, врешті напади корчів подібних до епілептичних, — ось цілі „доброділійства" алькоголю.

Психічні прояви затяжного алькоголізму розвиваються поволі. Магнус називає їх коротко трьома назвами: **нелюдяність, дикість і пияцька похмурість.**

Найскоріше зпоміж ріжних умових вартостей людини никне **етичне та естетичне** почування, тому верх бере еґоїзм, що не дозволяє алькоголікові рахуватися навіть із найближчими йому особами. Звідсіля родинні трагедії пияків, які останній гріш видають на алькоголь, продаючи навіть останні домашні предмети, лишаючи дома голод і нужду. Сам пияк стає брудним та неохайним, згодом слабне в нього і умовий розвиток. Круг зацікавлення такої людини звужується щораз більше, память і воля починають слабнути. Пияк не вміє добачувати вини свого упадку в собі, лиш видить його в інших, а головно в тих, що пробують перестрогами виривати його з обіймів налогу. Це може перейти в нього навіть у переслідовну манію. Найчастіше нехіть пияків звертається до їх жінок чи членів родин, що найбільше дотикають їм їх наліг. Зате нема для таких алькоголіків „щиріших" приятелів, як спільники від чарки. Перед ними вони розкривають своє серце і виявляють усі свої таємниці, часто зі шкодою для себе. А що память їх слабне, налогові алькоголіки стають **зчасом брехунами.**

Чи алькоголізм дідичний?

Обсервації виказали, що налоговими пияками стають часто особи, що мають вже в собі нахил до вжитку алькоголю. Дідичність грає деяку ролю в цьому нахилі. Лікарі стоять на становищі, що налоговим пияком стає людина не під впливом висоти поодиноких опянінь, а цей наліг залежить виключно від систематичного, щоденного вживання алькоголю, хочби хтось ним і не впивався.

Пияк на секції.

Які жахливі зміни в організмі людини спричиняє налоговий алькоголізм, це бачать лікарі при посмертних секціях пияків. Одною з найбільш характеристичних прикмет тих змін, це надмірний розвій хоробливої товщевої тканки, що розвивається в цілім ряді органів людського тіла замісць правильної багатовартісної тканки тих органів. У пияка бачимо затовщений серцевий мязень, печінку та нирки; у шлунку майже завсіди находимо затяжний нежит, мізкові оболони, що покривають мозок є згрубілі, клітини мізку часто звироднілі.

Всі ті ненормальні форми органів впливають натурально відємно на душевно-тілесні спромоги пияка. Алькоголізм — це також наслідок слабої волі людини, бо тільки дуже слабої волі людина може шукати потіхи на дні чарки, не находячи довкола себе ніяких інших джерел приємностей.

Б. Г-й.

Таємниця повставання нафти.

Віддавна вчені застановлялися над тим, з чого повстає нафтова ропа і земний газ. Недавно два учені Соколов і Гімберг оголосили свою цікаву теорію про походження нафтової ропи і земного ґазу.

Соколов у своїй праці п. н. „Походження ропи і радіоактивність" каже, що ґаз метан, який вийшовши зі своїх злож до скель, що його окружали, і змішавшись з повітрям, дістав інші прикмети, ніж звичайний нормальний метан.

Те сталося головно під впливом кисня, якого у скелях так багато через йонізацію підземного повітря, під впливом радіоактивних первнів, що находяться у скелях. Штучні досліди виказали також, що метан під впливом радіоактивних первнів зйонізований без доступу повітря, переміняється в тяжчі вуглеводани газові і плинні.

На основі тих дослідів обрахували, що в 1 км³ порoватої скали, де находиться ґаз метан під тиском 100 атмосфер, коли є там радіоактивні первні, може витворитися в часі 100 мільйонів літ приблизно 1 міл. тон ропи.

Дослідниця Гімберг занялася питанням, чи під впливом бактерій повстає нафтова ропа та земний газ. Вона серед глибинного намулу Чорного Моря викрила один рід безкисневої бактерії, яка розкладаючи білок і вуглеводани витворює при цьому пальні ґази. Ці бактерії з товщів витворюють рівночасно темнозабарвлені продукти, що мають запах ропи, а все це є вислідом дуже складних хемічних перемін. Зрештою вже раніше дослідники виказали, що зложжя нафтової ропи є осідком спеціяльно активної і ріжнородної мікрофльори. Також з дослідів ґазів, що виходять із глибин дійшли вчені до переконання, що істнує звязок між ними і підземними зложжами ропи.

МЕШКАНЦІ САГАРИ.

За останнім списом альжирська Сагара має 642.651 мешканців, з того 6.000 француцзів. Найбільш заселена є околиця м. Біскри (к. 100.000 мешк.). При перегляді спису населення вражає мале число людей таємного племени туарегів, яких у країні Гоггар є яких 3 тис. а коло м. Джанет яких 1.500 осіб.

Походження цих туарегів є ще досі неясне і на ту тему істнують фантастичні здогади. Туарегів змалював у своїй повісти „Атлянтида" Пер Бенуа.

З природи і життя.

АЛЬКОГОЛЬ І ЗЛОЧИНИ.

Місяць лютий має в нас уже деяку традицію місяця боротьби з алькоголізмом, що такий поширений на наших землях. З тої нагоди треба згадати про вплив алькоголю на життя і вчинки людини. Богатого матеріялу дає тут т. зв. судова медицина, яка досліджує теж вплив усяких отрут на людські вчинки і мотиви всяких злочинів. Одним із найчастіших затроєнь, під яких впливом людина може стати злочинцем і зробити те, чого у тверезому стані вона не зробилаб ніколи

Гостре затроєння алькоголем.

Алькоголь — найбільш поширена отрута на світі. Від уживання алькоголевих напитків не можуть стримати людей ані їх висока ціна, ані навіть урядова заборона (як це було донедавна в Америці). Французький учений Песме каже, що велике поширення в наших часах злочинности, епілепсії та ідіотизму є наслідком надуживання цієї щоденної сильної отрути — алькоголю. Майже на кожній судовій розправі показується, що проступки проти безпеки здоровля, життя чи чести, мають за підклад алькоголь.

Гостре, одноразове затроєння алькоголем проявляється в трьох стадіях. Перша це т. зв. охмілля, що переходить у стан опяніння, яке кінчиться пяністю. В першій стадії людина почувається пянена, почуває себе сильнішою умово та тілесно, забуває про клопоти („заливає хробака"). Деякі особи замість веселітти під впливом алькоголю почувають пригноблення так, що вони стають сумні і „життя їм немиле".

У другій стадії виступає в людини пораження рухів, наслідком чого затроєний з трудом говорить белькоче, його хід стає непевний. У третій стадії людина тратить память, перестає володіти собою, лежить непритомна і безвладна; тоді вона вже не всилі зробити якогось злочину.

Алькоголь і „гола душа".

Обсервації виказали, що вплив алькоголю — різний в ріжних осіб; одні стають веселі, говіркі, зарозумілі, — інші сумні, плаксиві, лагідні та добрі. Алькоголь відкриває характер людини і показує його таким, яким є з природи, як каже народня приповідка „у пяного що на серці, то на язиці", чи „ін віно верітас" („у вині правда"), або, як кажуть німці „алькоголь стирає політуру". Людина твереза опановує свої почування й інстинкти гальмою розуму, що його саме алькоголь поражає. Коли ця гальма ослабне, тоді відслонюється правдива „гола душа" людини. Людина, що має природний нахил до брутальности і опановує його під впливом розуму, під впливом алькоголю розперезується і стає небезпечна для окруження, бо алькоголь знищив здібність панувати над своїми первісними інстинктами. Коли такі люди, що мають притаєні нахили і злі інстинкти під впливом алькоголю допускаються злочинів, їх треба карати (на думку деяких лікарів) тоді, коли вони хоч раз уже переконалися, що алькоголь розбурхує їх злочинні і небезпечні для інших інстинкти.

Т. зв. хоробливе перепиття.

Деякі особи випивши невеличку кількість алькоголю вже стають його жертвою. Сюди належать особи з психопатичною вдачею, налогові алькоголіки і особи зі зменшеною відпорністю на алькоголь. Алькоголь особливо небезпечний тоді, коли людина ослаблена напр. по недузі, праці, по безсонности, у сильну спеку чи мороз. У таких осіб, що скоро попадаються, лице червоніє, зір стає мертвий і дикий. Затроєна алькоголем особа під впливом розбурханої уяви — всяких марив на яві може дістати приступ шалу чи люти.

Часом вона впадає у стан повного запамороження і тоді виглядає наче сонна (алькоголічний сомнамбулізм). Звичайно після таких хоробливих станів, хорі попадають у тяжкий і глибокий сон, з якого пробуджуються без памяти про свої вчинки навіть такі як убивство чи підпал. Ось що, лікар Блюменшток подає випадок, коли 53-літній лісничий випивши натще кілька чарок горівки, перервав нагло урядову розмову з одним теслею, вхопив за дубельтівку і прицілившися до теслі крикнув: „Зараз тебе застрілю". Потім вистрілив до нього і обійшовши кілька разів довкола своєї жертви, сказав: „Хто то зробив?, що сталося?, то діти зробили". Після цього пішов до свого мешкання і тут зараз заснув камінним сном. Коли його арештували, він не мав найменшого поняття про свій злочин.

Душа та тіло в затяжнім алькоголізмі.

Згодом надуживання алькогольних напитків спроваджує всякі психічно-тілесні хоробливі прояви, які М. Юс назвав **затяжним алькоголізмом**. Тілесні прояви алькоголізму полягають на розширенні кровяних судин шкіри, спеціяльно на носі і лиці, на передчаснім ствердінні бючок (артеріосклероза), затовщенні серцевого мязня; також характеристичним проявом є затяжний нежит шлунка із блювотою натще, звироднення печінки й нирок. Алькоголь не ощаджує і нервової системи людини. Тремтіння пальців рук, язика, та мязнів, лінива реакція зіниць на світло, памороки голови, неозначені ближче болі в ріжних органах тіла, хоробливо прибільшена полова жага при ослабленій половій здібности, врешті напади корчів подібних до епілептичних, — ось цілі „добродійства" алькоголю.

Психічні прояви затяжного алькоголізму розвиваються поволі. Магнус називає їх коротко трьома назвами: **нелюдяність, дикість і пиняча похмурість**.

Найскоріше зпоміж ріжних умових властостей людини никне **етичне** та **естетичне** почування, тому верх бере егоїзм, що не дозволяє алькоголікові рахуватися навіть із найближчими йому особами. Звідсіля родинні трагедії пияків, які останній гріш видають на алькоголь, продаючи навіть останні домашні предмети, лишаючи дома голод і нужду. Сам пияк стає брудним та неохайним, згодом слабне в нього і умовий розвиток. Круг зацікавлення такої людини звужується щораз більше, память і воля починають слабнути. Пияк не вміє добачувати вини свого упадку в собі, лиш видить його в інших, а головно в тих, що пробують пересторогами вирвати його з обіймів налогу. Це може перейти в нього навіть у переслідовчу манію. Найчастіше нехіть пияків звертається до їх жінок, чи членів родин, що найбільше витикають їм їх наліг. Зате нема для таких алькоголіків „щиріших" приятелів, як спільники від чарки. Перед ними вони розкривають своє серце і виявляють усі свої таємниці, часто зі шкодою для себе. А що память їх слабне, налогові алькоголіки стають згодом брехунами.

Чи алькоголізм дідичний?

Обсервації виказали, що налоговими пияками стають часто особи, що мають вже в собі нахил до вжитку алькоголю. Дідичність грає деяку ролю в цьому нахилі. Лікарі стоять на становищі, що налоговим пияком стає людина не під впливом висоти поодиноких опянінь, а цей наліг залежить виключно від систематичного, щоденного вживання алькоголю, хочби хтось ним і не впивався.

Пияк на секції.

Які жахливі зміни в організмі людини спричиняє налоговий алькоголізм, це бачать лікарі при посмертних секціях пияків. Одною з найбільш характеристичних прикмет тих змін, це надмірний розвій хоробливої тканевої тканки, що розвивається в цілім ряді органів людського тіла замість правильної багатовартісної тканки тих органів. У пияка бачимо затовщений серцевий мязень, печінку та нирки; у шлунку майже завсіди находимо затяжний нежит, мізкові оболони, що покривають мозок є згрубілі, клітини мізку часто звироднілі.

Всі ті ненормальні форми органів впливають натурально відємно на душевно-тілесні спромоги пияка. Алькоголізм — це також наслідок слабоволі людини, бо тільки дуже слабої волі людина може шукати потіхи на дні чарки, не находячи довкола себе ніяких інших джерел приємностей.

Б. Г-й.

Найкраща поміч Рідній Школі за святочні бучкання приходить чеком Рідної Школи.

Таємниця повставання нафти.

Віддавна вчені застановлялися над тим, з чого повстає нафтова ропа і земний газ. Недавно два учені Соколов і Гімберг оголосили свою цікаву теорію про походження нафтової ропи і земного газу.

Соколов у своїй праці п. н. „Походження ропи і радіоактивність" каже, що газ метан, який вийшовши зі своїх злож до скель, що його окружали, і змішавшись з повітрям, дістав інші прикмети, ніж звичайний нормальний метан.

Те сталося головно під впливом кисня, якого у скелях так багато через йонізацію підземного повітря, під впливом радіоактивних первнів, що находяться у скелях. Штучні досліди виказали також, що метан під впливом радіоактивних первнів зйонізований без доступу повітря, переміняється в тяжчі вуглеводани газові і плинні.

На основі тих дослідів обрахували, що в 1 км² поруватої скали, де находиться газ метан під тиском 100 атмосфер, коли є там радіоактивні первні, може витворитися в часі 100 міліонів літ приблизно 1 міл. тон ропи.

Дослідниця Гімберг занялася питанням, чи під впливом бактерій повстає нафтова ропа та земний газ. Вона серед глибинного намулу Чорного Моря викрила один рід безкисневої бактерії, яка розкладаючи білок і вуглеводани витворює при цьому пальні гази. Ці бактерії з товщів витворюють рівночасно темнозабарвлені продукти, що мають запах ропи, а все це є вислідом дуже складних хемічних перемін. Зрештою вже раніше дослідники виказали, що зложжя нафтової ропи є осідком спеціяльно активної і ріжнородної мікрофльори. Також з дослідів газів, що виходять із глибин дійшли вчені до переконання, що існує звязок між ними і підземними зложжами ропи.

МЕШКАНЦІ САГАРИ

За останнім списом альжирська Сагара має 642.651 мешканців, з того 6.000 французів. Найбільш заселена є околиця м. Біскри (к. 100.000 мешк.). При перегляді спису населення вражає мале число людей таємного племени туарегів, яких у країні Гоггар є яких 3 тис., а коло м. Джанет яких 1.500 осіб.

Походження цих туарегів є ще досі неясне і на ту тему існують фантастичні здогади. Туарегів змалював у своїй повісти „Атлянтида" Пєр Бену.

Сторінка без політики.

Помилуваний по 41 роках вязниці.

Філядельфіо Бальбо перебув майже три четвертини свого життя у вязниці. Як сімдесятьлітній, сивий і згорблений старець покинув він перед кількома днями вязницю в Алессандрії у Пємонті. Коли на підставі королівської ласки Бальбо випустили з вязниці, він не знав, що з ним сталося. Зовнішній світ, якого він стільки часів не бачив, приголомшив його просто. Нові часи збили його зовсім зпанталику.

І Бальбо, який за якісь менші провини вже сидів у вязниці, у 1896. р. пішов до вязниці на доживотний побут за вбивство. Перших десять літ відбув він на самоті і щойно відтак замкнули його до дому праці в Алессандрії. Там Бальбо працював доволі пильно і зложив собі скромну готівку на „чорну годину“. З тим своїм майном — 1.000 лірів покинув Бальбо вязницю і виїхав до своєї сестри, яка жила в Генуї. Одначе старий вязень зовсім інакше уявляв собі їзду. У поїзді напав його страшний жах, коли поїзд почав гнати зі швидкістю вітру. Бальбо думав уже, що прийде кінець його безталанному життю.

Старий не знав нічого про семимилеві поступи, що їх людство зробило за той час, коли він жив за сірими мурами вязниці. Перший літак, що він його побачив, зробив теж на старого просто несамовите вражіння. А коли почув і побачив перший раз радіоприймач, не міг ніяк з тією думкою погодитися, щоб така мала незамітна деревляна скринка сама видавала зі себе звуки. Йому всеж таки здавалося, що хтось повинен там унутрі сидіти... На питання, чи він тішиться тим, що вкінці опинився знову на волі, дуже важко було відповісти. Бо старий чоловік кожного дня, кожної години бачив все щось нового, щось, що його дивувало і щось, чого він не міг зрозуміти, щось, що викликувало у нього смертельний жах. До Генуї привезли його без памяти. Та коли Філядельфіо Бальбо освоїться з усіми новими винаходами, то мабуть не буде жалувати за минулим часом.

Йорданська щедрівка має бути доходом для Рідної Школи. Львів, Сикстуська 46.

Соломяний будинь спортового „кібіца“

Про те, що американці мають гідні подиву здорові шлунки, знають наші читачі хочби з недавніх фейлетонів п-і Марії Сокіл у „Ділі“. Та подія, що недавно трапилася у місті Ґлендаль (Каліфорнія) доказує, що своїми шлунками могли би американці зробити сильну конкуренцію навіть струсиним шлункам.

Віллі Гендрік із Ґлендалю був запаленим „кібіцом“ бейзболю. Недавно заявив він у кружку своїх знайомих, що він готов зїсти свій соломяний капелюх, якщо бейзбольна дружина Ґлендалю виграє свій найближчий мистецький метч. Той його необережний висказ став причиною закладу. Приятелі молодого спортового ентузіяста хотіли бути конче свідками такого дивного бенкету. Колиж справді ґлендальська дружина виграла свій метч, тоді Гендрік заявив, що він хоче виконати свою обітницю-заклад. Тому він запросив до себе своїх чотирьох приятелів, які мали бути свідками оригінального бенкету. Чотирьох свідків засіло в кухні і приглядалися, як Гендрік посік свій соломяний капелюх на дрібні кусники, вимішав цю масу з цибулею, перцем і помідоровою юшкою. Цю мішанину варив він 15 хвилин на кухні. Відтак сів за стіл і почав той „капелюшний будинь“ з якнайкращим апетитом зїдати. Свідки запротестували проти бенкету, побоюючися за здоровля свого товариша. Один із них побіг навіть за лікарем, одначе Гендрік відіслав лікаря знову домів, заявляючи, що він справді добре почувається і що соломяна страва йому дуже смакувала. І справді дивоглядний будинь не лишив на шлунку Гендріка ніяких наслідків. Та на всякий випадок лікар заборонив йому на будуче таких лакоминок.

Як довго може восени летіти ластівка.

Які простори перелітають перелетні птахи? Таке питання цікавить не лиш багатьох приятелів птахів, але пoцікавило теж одного італійського журналіста. Він звернувся із запитом до місіонаря, який перебув довгі часи в африканських краях і міг подати найкращі інформації із власних досвідів та переживань. Той місіонар оповів таке:

29. грудня 1937. р. влетіла до мешкання одного з туземців у Бонio (бельгійське Конго) ластівка, яка облетіла кімнату довкола і не могла з неї видобутися. Власник мешкання мурин забив її палицею та почав обскубувати піря. Якеж було його счудування, коли на ніжці птаха запримітив перстень із незрозумілими йому знаками. Мурин, який завжди має час, спік спершу ластівку на вогні, відтак зїв її з великим апетитом і щойно опісля пішов із перстенем до місіонаря. Місіонар відчитав на перстені напис: „Стація птиць. Гельґолянд 8 345 579“.

Отже дорога, яку ластівка перелетіла з Гельґолянду до бельгійського Конґа, на підставі приблизних обчислень дає 6500—7000 км.

— За багато трудів — пише згаданий італійський журналіст — щоб по стільки кільометрах покінчити у ненаситнім муринськім шлунку.

Чоловік, який скачав із висоти 3.000 м.

Мабуть ще ніхто не забув трагічного кінця „людини-птаха“, який у минулому році згинув трагічно у Венсен під Парижем. Американець Клемзон так довго, грався з небезпекою, так довго рискував життям, доки його справді не постигла смерть. Клемзон мав ледви 26 літ, коли вже став славний своїми скоками з легкопаду і різними акробатичними пописами. Та йому було мало тієї слави. І йому прийшла раптом до голови думка, стати в повітрі зовсім самовільним і літати як птах.

Драма у Венсен.

Він збудував собі два крила і коли літак піднітав на відповідну висоту, тоді Клемзон вискакував з літака і злітав удолину на своїх „крилах“. Люди, які залюбки приглядалися тим пописам, бачили чоловіка-велитенського альбатроса, який летів у повітрі різними спіралями, перевертався і поволі наближався до землі. Щойно по означенім часі, коли він цікавим масам справді виказав, що він по своїй методі може літати в повітрі, тоді він відчинив легкопад і спокійно причалював на землю. Так те хотів він зробити і тоді, підчас свого попису у Венсен. Та цим разом не мав він щастя. Сперше все відбувалося як завжди, згідно з уложеною програмою: літак піднетів на відповідну висоту, молодий американець вискочив у відповідному менті з літака і плив у повітрі. 200 м. над землею хотів він, як завжди, відчинити легкопад. Тисячі людей подивляли, як завжди, стрімголові пописи Клемзона і його холоднокровність. Та в цьому найважнішому менті скоїлося щось жахливого. Американець злітав із стрімголовною швидкістю вдолину, аж вкінці його тіло ґепнуло з величезним розмахом на землю... З людини-птаха залишилася лиш неформна маса.

Трапез на літаку.

Трагічний випадок у Венсені був такий несамовито жахливий, що ніхто навіть не думав про те, щоб небавом знову знайшовся якийсь очайдушний летун, який рискував би життям у таких піднебесних пописах. Та вже в кілька місяців після тієї катастрофи, дав про себе знати інший „чоловік-птах“.

Той новий очайдух, німецький летун, на прізвище Кестер, оповів одному французькому журналістові свої пляни. Сумна доля попередника зовсім не відстрашує Кестера від його постанови. У Німеччині Кестер — це загально відома постать у летунському світі. Він виконав досі 419 скоків із легкопадом. Також його очайдушні акробатичні пописи зєднали йому велитенську славу. На вмонтованому у літак трапезі виконував Кестер, підчас повного лету очайдушні і стрімголовні акробатичні пописи.

Про свій плян говорить він таке:

— Я маю повне довіря до свого плану. Прошу не забувати, що Клемзона постигла смерть тільки тому, що в його апараті трапився дефект. Якби в легкопаді не було хиби, то американець був би до сьогодні дивував світ своїми пописами і летами. Найбільше журби присвячую підчас своїх скоків із висоти 100 м., щоб мій легкопад якнайкраще працював. Так, як Клемзон, зробив я собі два крила, одначе вони ріжняться тим, що продовжують удвоє довжину рамени, так, що розстань крил є тим чином багато більша. Вони відчиняються автоматичним приладом, який я сам винайшов. Небавом буду пописуватися як „людина-птах“ у повітрі, як недавно Клемзон. Я глибоко переконаний, що колись прийде день, у якому люди почнуть таксамо літати як і птиці. Якщо мої віщування здійсняться, то тоді буду гордий з того, що і моїми досвідами я причинився до того величезного успіху людства

СВІТОВИЙ РЕКОРД НА ГОЙДАНЦІ.

Очевидно, що такий рекорд міг упасти тільки в Америці, хоч цим разом не у Злучених Державах, лиш у Канаді. Анґлікансьска раса має якесь особливе замилування до гойданки. Тому теж мешканці Анґлії, Злучених Держав, Канади та Австралії дуже радо перебувають вільний час у гойданках і розмовляючи зі своїм партнером, гойдаються.

Та замилування до гойданки переборщив у погоні за рекордами скромний громадянин містечка Кіченер в Онтаріо. Він зорганізував змагання, чи пак конкурс у гойданці. Учасники цього конкурсу розложилися у вигідних гойданках, що їх вони мусіли вдержувати весь час у постійному русі. Іншими словами бив про рекорд, хто найдовше зможе гойдатися. Як першу нагороду за той дивоглядний рекорд визначили 500 долярів. Коли конкурс почався, приглядалося дуже багато людей, а присутні почали теж закладатися на доволі високі суми.

Переможцем вийшов Джо Ґарісон, який добровільно витримав 55 годин і 15 секунд не вилазячи з гойданки. Одначе того рекорду не він побив, а його гойдак, бо під тягарем тіла і від постійного руху заломився і його мусіли зреперувати ... лати.

Сторінка без політики.

Помилуваний по 41 роках вязниці.

Філядельфіо Бальбо перебув майже три четвертини свого життя у вязниці. Як сімдесятьлітній, сивий і згорблений старець покинув він перед кількома днями вязницю в Алессандрії у Пємонті. Коли на підставі королівської ласки Бальбо випустили з вязниці, він не знав, що з ним сталося. Зовнішній світ, якого він стільки часів не бачив, приголомшив його просто. Нові часи збили його зовсім зпантелику.

Бальбо, який за якісь менші провини вже сидів у вязниці, у 1896. р. пішов до вязниці на досмертний побут за вбивство. Перших десять літ відбув він на самоті і щойно відтак замкнули його до дому праці в Алессандрії. Там Бальбо працював доволі пильно і вложив собі скромну готівку на „чорну годину". З тим своїм майном — 1.000 лірів покинув Бальбо вязницю і виїхав до своєї сестри, яка жила в Ґенуї. Одначе старий вязень зовсім інакше уявляв собі їзду. У поїзді напав його страшний жах, коли поїзд почав гнати зі швидкістю вітру. Бальбо думав уже, що прийде кінець його безталанному життю.

Старий не знав нічого про семимилеві поступи, що їх людство зробило за той час, коли він жив за сірими мурами вязниці.Перший літак, що він його побачив, зробив теж на старого просто несамовите вражіння. А коли почув і побачив перший раз радіоприймач, не міг він з тією думкою погодитися, щоб така мала незамітна деревляна скринка сама видавала зі себе звуки. Йому всеж таки здавалося, що хтось повинен там унутрі сидіти... На питання, чи він тішиться тим, що вкінці опинився знову на волі, дуже важко було відповісти. Бо старий чоловік кожного дня, кожної години бачив все щось нового, щось, що його дивувало і щось, чого він не міг зрозуміти, щось, що викликувало у нього смертельний жах. До Ґенуї привезли його без памяти. Та коли Філядельфіо Бальбо освоїться з усіми новими винаходами, то мабуть не буде жалувати за минулим часом.

Йорданська щедрівка має бути доходом для Рідної Школи. Львів, Сикстуська 46.

Соломяний будинь спортового „кібіца"

Про те, що американці мають гідні подиву здорові шлунки, знають наші читачі хочби з недавніх фейлетонів п-і Марії Сокіл у „Ділі". Та подія, що недавно трапилася у місті Глендаль (Каліфорнія) доказує, що своїми шлунками могли би американці зробити сильну конкуренцію навіть струсиним шлункам.

Віллм Гендріке із Глендалю був запаленим „кібіцом" бейзболю. Недавно заявив він у кружку своїх знайомих, що він готов зїсти свій соломяний капелюх, якщо бейзбольна дружина Глендалю виграє свій найближчий мистецький метч. Той його необережний вислів став причиною закладу. Приятелі молодого спортового ентузіяста хотіли бути конче свідками такого дивного бенкету. Колиж справді глендальська дружина виграла свій метч, тоді Гендрік заявив, що він хоче виконати свою обітницю-заклад. Тому він запросив до себе своїх чотирьох приятелів, які мали бути свідками оригінального бенкету. Чотирьох свідків засіло в кухні і приглядалися, як Гендрік посік свій соломяний капелюх на дрібні кусники, вимішав цю масу з цибулею, перцем і помідоровою юшкою. Цю мішанину варив він 15 хвилин на кухні. Відтак сів за стіл і почав той „капелюшний будинь" з якнайкращим апетитом заїдати. Свідки запротестували проти бенкету, побоюючися за здоровля свого товариша. Один із них побіг навіть за лікарем, одначе Гендрік вісілав лікаря знову домів, заявляючи, що він справді добре почувається і що соломяна страва йому дуже смакувала. І справді дивоглядний будинь не лишив на шлунку Гендріка ніяких наслідків. Та на всякий випадок лікар заборонив йому на будуче таких лакоминок.

Як довго може восени летіти ластівка.

Які простори перелітають перелетні птахи? Таке питання цікавить не лиш багатьох приятелів птахів, але пощікавило теж одного італійського журналіста. Він звернувся із запитом до місіонаря, який перебув довгі часи в африканських краях і міг подати найкращі інформації із власних досвідів та переживань. Той місіонар оповів таке:

29. грудня 1937. р. влетіла до мешкання одного з тубільців у Боніо (бельгійське Конго) ластівка, яка облетіла кімнату довкола і не могла з неї видобутися. Власник мешкання мурин забив її палицею та почав обскубувати піря. Якеж було його здудування, коли на ніжці птаха запримітив перстень із незрозумілими йому знаками. Мурин, який завжди має час, спік сперше ластівку на вогні, відтак зїв її з великим апетитом і щойно опісля пішов із перстенем до місіонаря. Місіонар відчитав на перстені напис: „Стація птиць. Гельґолянд 8 345 575".

Отже дорога, яку ластівка перелетіла з Гельґолянду до бельгійського Конга, на підставі приблизних обчислень дає 6500—7000 км.

— За багато трудів — пише згаданий італійський журналіст — щоб по стільки кільометрах покінчити у ненаситнім муринськім шлунку.

Чоловік, який скакав із висоти 3.000 м.

Мабуть ще ніхто не забув трагічного кінця „людини-птаха", який у минулому році згинув трагічно у Венсен під Парижем. Американець Клемзон так довго, грався з небезпекою, так довго рискував життям, доки його справді не постигла смерть. Клемзон мав ледви 26 літ, коли вже став славний своїми скоками з легкопаду і різними акробатичними пописами. Та йому було мало тієї слави, і йому прийшла раптом до голови думка, стати в повітрі зовсім самостійним і літати як птах.

Драма у Венсен.

Він збудував собі два крила і коли літак підлітав на відповідну висоту, тоді Клемзон вискакував з літака і злітав удолину на своїх „крилах". Люди, які залюбки приглядалися тим пописам, бачили чоловіка-велитенського альбатроса, який летів у повітрі різними спіралями перевертався і поволі наближався до землі. Щойно по означенім часі, коли він цікавим всім справді виказав, що він по своїй методі може літати в повітрі, тоді він відчиняв легкопад і спокійно помалесенько на землю. Так те: хотів він зробити і тоді, підчас свого попису у Венсен. Та цим разом не мав він щастя. Сперше все відбувалося як завжди, згідно з устаненою програмою: літак підлетів на відповідну висоту, молодий американець вискочив у відповідному менті з літака і плив у повітрі. 20. м. над землею хотів він, як завжди, відчинить легкопад. Тисячі людей подивляли, як завжди, стрімголові пописи Клемзона і його холоднокровність. Та в цьому найважнішому менті скоїлося щось жахливого. Американець злітав із стрімголовною швидкістю вдолину, аж вкінці його тіло гепнуло з величезним розмахом на землю... З людини-птаха залишилася лиш неформена маса.

Трапез на літаку

Трагічний випадок у Венсені був такий несамовито жахливий, що ніхто навіть не думав про те, щоб небавом знову знайшовся якийсь очайдушний летун, який рискував би життям у таких піднебесних пописах. Та вже в кілька місяців після тієї катастрофи дав про себе знати інший „чоловік-птах".

Той новий очайдух, німецький летун, прізвище Кестер, оповів одному ... му журналістові свої пляни. Сумна доля попередника зовсім не відстрашує Кестера від ... постанови. У Німеччині Кестер — це загально відома постать у летунському світі. Він ... нав досі 419 скоків із легкопадом. Також ... очайдушні акробатичні пописи зєднали ... велитенську славу. На вмонтованому у ... трапезі виконував Кестер, підчас ... очайдушні і стрімголові акробатичні ...

Про свій плян говорить він таке:

— Я маю повне довіря до свого ... Прошу не забувати, що Клемзона ... смерть тільки тому, що в його апараті ... ся дефект. Якби в легкопаді не було ... американець був би до сьогодні ... своїми пописами і летами. Найбільше ... присвячую підчас своїх скоків із висоти ... м., щоб мій легкопад якнайкраще ... Так, як Клемзон, зробив я собі два крила, ... че вони ріжняться тим, що продовжують ... довжину рамени, так, що розстань крил ... чином багато більша. Вони відчиняються ... матичним приладом, який я сам винайшов. ... бавом буду пописуватися як „людина-птах" ... повітрі, як недавно Клемзон. Я глибоко ... конаний, що колись прийде день, у якому ... почнуть також літати як і птиці. Якщо ... віщування здійсняться, то тоді буду гордий ... того, що і моїми досвідами я причинився ... того величезного успіху людства.

СВІТОВИЙ РЕКОРД НА ГОЙДАН...

Очевидно, що такий рекорд міг упасти ... ки в Америці, хоч цим разом не у З... Державах, лиш у Канаді. Англійська ... являє особливе замилування до гойдан... му теж мешканці Англії, Злучених Держав ... нади та Австралії дуже радо перебувають ... ний час у гойданках і розмовляючи зі ... партнером, гойдаються.

Та замилування до гойданки перебу... у погоні за рекордами скромний гро... містечка Кічепер в Онтаріо. Він ... змагання, чи пак конкурс у гойданні. У... цього конкурсу розложилися у ... данках, що їх вони мусіли вдержувати ... час у постійному русі. Іншими словами ... рекорд, хто найдовше зможе гойд... Як першу нагороду за той дивоглядний ... визначили 500 долярів. Коли конкурс ... приглядалося дуже багато людей, ... сутні почали теж закладатися на ... суми.

Переможцем вийшов Джо Гар... витримав 55 годин і 15 секунд ... гойданки. Одначе того рекорду не ... його гойдак, бо під тягарем тіла і від ... го руху заломився і його мусіли ... зняти.

За приналежність до Організації Українських Націоналістів.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЗОЛОЧЕВІ.

ОДИНАЦЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Цього дня суд далі переслухував свідка Владислава Чайковського, начальника слідчого відділу в Золочеві, який зізнав, що:

Підсудний **Василь Кухта** признався перед ним, що належить до ОУН, а звербував його Шпак, який дав йому теж наказ взяти участь у сипанні могили в Кривім.

Підсудний **Василь Шишка** признався, що його звербували до організації Іван Шпак і Григор Казанівський, а він сам притягнув Василя Ковалишина, Івана Матерацького, Миколу Хому й Івана Стецева. Він був мужем довіря і провідником трійки, до якої належали І. Матерацький та Стеців. Він стягав від звербованих вкладки та передавав їх Гр. Казанівському. Брав участь у радехівській демонстрації та помагав сипати могилу у Кривім з Ковалишином, Матерацьким і Хомою.

Підсудний **Василь Ковалишин** признався, що втягнув його до організації В. Шишка, був у Радехові в часі протикольонізаційної демонстрації і сипав могилу.

Підсудний **Іван Матерацький** признався, що разом із Стецевим творив трійку Шишки, якому платив вкладки, в Радехові не був, могилу сипав.

Підсудний **Іван Стеців** признався, що його звербував Шишка, якому як провідникові трійки платив вкладки, вивісив жовтоблакитний прапор на дзвіниці в Оглядові в роковини бою під Крутами та мав брати участь в заповідженій демонстрації в Радехові.

Після зізнань Чайковського суд відчитував низку документів, а далі розправа велася при замкнених дверях, бо читали нелегальні письма та друки, що їх заквестіонували у підсудних підчас ревізії.

Чи надія є мамою дурних.

Я цікавий, хто це пустив цей вираз в обіг? Шукав по всіх слівниках, енциклопедіях, збірках золотих думок, однак ніде не міг натрапити на винуватця. Спершу підозрівав я в авторстві філософів, однак ніодин з них не хотів признатися. Навіть Картезій, батько нинішнього скептицизму сказав: „Сумніваюся у все, але не можу не вірити в те, що я є і сам сумніваюся". Так сказав Картезій, але що це значить? — Це значить, що він утратив надію в абсолютний сумнів, або інакше, що надія таки зовсім не можна вважати її мамою дурних. А проте я таки хотів би колись віднайти автора і спитати його, чи припадком він не уважав, що саме страх є мамою дурних? Це питання все крутиться мені в голові, бо граю на льотерії і маю постійну надію, що виграю. Не маю з ким на цю тему висваритися, підставляю собі противника і так починаємо дискусію.

Отже...

Я (до противника) — Чи той, що боїться купити льос, є мудрий?

Він (він, противник) — Не зовсім.

Я. — Ага, не зовсім, але чому, коли вільно питати?

Він. — Бо колиб він мав цілковиту певність, що виграє і боявся купити льос, тоді не можна його назвати мудрим.

Я. — Саме про це мені йде. Отже цілковита певність і цілковитий страх зносяться як плюс А і мінус А. Тому коли нема цілковитої певности, що програє, а заходить математична правдоподібність, що виграє, чи його страх має правильну підставу?

Він. — Ясно, що ні.

Я. — Значить, що не вільно йому мати надії на вигру і не загрожує йому небезпека втрати шановної назви мудреця?

Він. — Зовсім ясно. Однак вільно йому мати надію як і страх.

Я. — Тому, коли надія може бути також мамою мудрих, яким вільно теж не зрікатися страху, так й на це можемо найти вихід.

Він. (З великою увагою) — Я цікавий який?

Я. — Зовсім простий. Я купую два льоси, один для мене, другий для тебе. Ти, як мудрець будеш сумніватися і підтримувати свій фільософічний страх, я, як звичайна людина, буду надіятися на вигру. Буде це гра подвійна, варта свічки... Однак тут іде ще про сторінку моральну.

Він. — Яку?

Я. — Коли я виграю, то ціла вигра належить до мене, а що буде, коли ти виграєш, не заплативши за льос?

Він. — В тім випадку, згідно з Вашою умовою, вигра буде моя.

— Я. (З тріюмфом.) — Згода, в тім випадку дозволю тобі на страх, як і на... надію.

З листів до Редакції.

ВІДПОВІДЬ ПОСЛА С. СКРИПНИКА НА ЗАПИТ ПОСЛА Д-РА С. БАРАНА.

Луцьк, 6. лютого 1938 р.

До
Вп. Шановного Пана Редактора „Діла"
Львів
Ринок 10, II. п.

Вельмишановний Пане Редакторе!

У звязку з запитом, спрямованим до мене послом д-ром Ст. Бараном у його статті „За правопорядок і правопочуття. З приводу промови В. Ярмолюка". („Діло", ч. 4. з 5. I. 1938 р.), прошу не відмовити й видрукувати в найближчому числі Вашого часопису отсю мою відповідь.

Питання, що його спрямував до мене п. посол д-р С. Баран, таке: „Чи той виступ прокуратора відомий п. Скрипникові та що він на це каже?"

Відповідаю, що:

1. Про зміст промови представника прокуратури на розправі, що відбувалася 29. XII. 1937 р. в Окружному Суді в Рівному, довідався я з ч. 3 і 4. „Діла" за 1938 р., **щойно 16. січня**, по поворотy з подорожі за кордон.

2. Річ очевидна, що згадані вище

— склав я 1. лютого ц. р. на руки Маршалка Сойму інтерпеляцію спрямовану до П. Голови Ради Міністрів і П. Міністра Справедливости.

В інтерпеляції у спосіб найбільш категоричний я ствердив, що „ніколи, тим більш публично, не похвалював я політики польонізації і кольонізації Волині, бо це було би суперечне з моїм національним сумлінням та присягою, яку я склав як посол Сойму Р. П." і прошу інтерпельованих мною представників Держави висвітлити причини самого факту та повідомити мене про видані у звязку з тим розпорядження.

Окрім того свідчу, що політика екстермінації у відношенні до українського населення на мою думку, будеб найбільш шкідливим засобом, що підтопував би головні фундаменти Держави.

При цій нагоді прошу прийняти мою щиру подяку для ВШановної Редакції „Діла", яка, хочу вірити, друкуючи на сторінках свого часопису вістку про кривдячі мене закиди, бажала дією доброю довести про них до мого відома і тимсамим дати мені можливість оборони.

З правдивою пошаною

Степан Скрипник

посол, секретар Сойму Р. П., генеральний секретар Волинського Українського Обєднання.

Недільні Просфори.

„ПРОСФОРА" В КЛЕПАРОВІ.

В неділю 6-го лютого ц. р. в салі читальні „Просвіти" в Клепарові відбулася спільна „Просфора". Просфору поблагословив місцевий парох **о. Володимир Яценків**. Посол **д-р Степан Біляк** у своїй промові згадав про нахабний напад у соймі на Митрополита Андрея та піддав думку вислати до Владики телеграму. Цю думку приявні з захопленням приняли і телеграму вислали.

Крім того промовляли ще: дир. **Іван Герасимович** від Гол. Управи Рідної Школи, **ред. Евген Яворівський**, **о. А. Каштанюк** від Замарстинова, **проф. Гриневецький** іменем місцевого Кружка Р. Ш., п. **Фединський** від Т-ва „Зоря", п. **Аґатон Добрянський** від Нар. Організації Українців м. Львова.

Промови перепліталися зі співами хору та грою оркестри „Зорі" під ор. дир. **В. Манька**. На закінчення промовляли ще о. Яценків та д-р Ст. Біляк, після чого приявні відспівали національний гимн.

Після свята відбулися товариські забави з танцями.

З концертової салі.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКИХ ФОРТЕПІЯНОВИХ ТВОРІВ П. Д. ГОРДИНСЬКОЇ-КАРАНОВИЧ.

Наша давня добра знайома ще з „інститутських" продукцій у Львові, п. **Дарія Гординська-Каранович**, після довшого побуту у Відні, де поважно і постійно продовжувала свої піяністичні студії, загостила врешті до Львова і зважилась на самостійний фортепіяновий речітал, уладжований „Союзом Українських Професійних Музик" у великій салі **Муз. Т-ва ім Лисенка**. Речітал був присвячений виключно творам сучасних українських композиторів, з яких деяка частина виконувалась уперше на концерті, як нпр. „Українська Суїта" Барвінського, або **„Варіяції на тему чумацької нар. пісні"** Т. Микиші.

П. Гординська-Каранович не стратила літ побуту у тім центрі музичної культури, яким став Відень від століття, надаремне; із надійної абсольвентки **Музичного Інституту Лисенка** зросла вона бистро на зрілу, рутиновану, свідому цілей і завдань артистку, яка під оглядом технічних і виразових засобів може сміло видержати конкуренцію з нашими найкращими чоловими, все ще дуже нечисленними, представниками нашої піяністичної культури. Головні позитивні прикмети піяністки — це опанований, „дистингований" темперамент, рідко подибуване памятеве зрівноваження, при чому свіжість, безпосередність та свобода вислову, серед яких у грі майже зовсім не помічається і зникає фізично-технічна праця та душевно-мистецьке зусилля при відтворюванні. Із технічно-мистецьких прикмет головно слід піднести спосібність піяністки у подаванні „великої" динамічної лінії, як і тонких агогічних та ріжних кольоритних ефектів, яких твори української фортепіянової модерни так потребують від виконавців.

За приналежність до Організації Українських Націоналістів.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЗОЛОЧЕВІ.

ОДИНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Цього дня суд далі переслухував свідка Владислава Чайковського, начальника слідчого відділу в Золочеві, який зізнав, що:

Підсудний **Василь Кухта** признався перед тим, що належить до ОУН, а зербував його Іван Шпак, який дав йому теж наказ взяти участь у сипанні могили в Кривім.

Підсудний **Василь Шишка** признався, що його зербували до організації Іван Шпак і Григор Казанівський, а він сам притягнув Василя Ковалишина, Івана Матерацького, Миколу Хому й Івана Стецева. Він був мужем довіря і провідником трійки, до якої належали І. Матерацький та Стеців. Він стягав від зербованих вкладки та передавав їх Гр. Казанівському. Брав участь у радехівській демонстрації та помагав сипати могилу у Кривім з Ковалишином, Матерацьким і Хомою.

Підсудний **Василь Ковалишин** признався, що втягнув його до організації В. Шишка, був у Радехові в часі протикольонізаційної демонстрації і сипав могилу.

Підсудний **Іван Матерацький** признався, що разом із Стецевим творив трійку Шишки, якому платив вкладки, в Радехові не був, могилу сипав.

Підсудний **Іван Стеців** признався, що його зербував Шишка, якому як провідникові трійки платив вкладки, вивісив жовтоблакитний прапор на дзвіниці в Оглядові в роковини бою під Крутами та мав брати участь в заповідженій демонстрації в Радехові.

Після зізнань Чайковського суд відчитував низку документів, а далі розправа велася при замкнених дверях, бо читали нелегальні письма та друки, що їх заквестіонували у підсудних під час ревізії.

Чи надʼя є мамою дурних.

Я цікавий, хто це пустив цей вираз в обіг? Шукав по всіх слівниках, енциклопедіях, збірках золотих думок, однак ніде не міг натрапити на винуватця. Спершу підозрівав я в авторстві філософів, однак ніодин з них не хотів признатися. Навіть Картезій, батько найвищого скептицизму сказав: „Сумніваюся у все, але не можу не вірити в те, що я є і сам сумніваюся". Так сказав Картезій, але що це значить? — Це значить, що він утратив надію в цілковитий сумнів, або інакше, що надія таки зовсім не можна вважати її мамою дурних.

А проте я таки хотів би колись віднайти автора і спитати його, чи припадком він не уважає, що саме страх є мамою дурних? Це питання все крутиться мені в голові, бо граю на льотерії і маю постійну надію, що виграю. Не маючи з ким на цю тему висваритися, підставляю собі противника і так починаємо дискусію.

Отже...

Я (до противника) — Чи той, що боїться купити льос, є мудрий?

Він (зн. противник) — Не зовсім.

Я — Ага, не зовсім, але чому, коли вільно виграти?

Він. — Бо колиб він мав цілковиту певність, що виграє і боявся купити льос, тоді не можна його назвати мудрим.

Я — Саме про це мені йде. Отже цілковита певність і цілковитий страх зносяться як плюс А і мінус А. Тому коли нема цілковитої певности, що програє, а заходить математична правдоподібність, що виграє, чи його страх має правильну підставу?

Він. — Ясно, що ні.

Я. — Значить, що не вільно йому мати надії на виграу і не загрожує йому небезпека втрати шановної назви мудрця?

Він. — Зовсім ясно. Однак вільно йому мати надію як і страх.

Я. — Тому, коли надія може бути також мамою мудрих, яким вільно теж не зрікатися страху, так й на це можемо найти вихід.

Він. (З великою увагою) — Я цікавий який?

Я. — Зовсім простий. Я купую два льоси, один для мене, другий для тебе. Ти, як мудрець будеш сумніватися і підтримувати свій фільософічний страх, я, як звичайна людина, буду надіятися на виграу. Буде це гра подвійна, варта свічки... Однак тут іде ще про сторінку моральну.

Він. — Яку?

Я. — Коли я виграю, то ціла виграа належить до мене, а що буде, коли ти виграєш, не заплативши за льос?

Він. — В тім випадку, згідно з нашою умовою, виграа буде моя.

— Я. (З тріюмфом.) — Згода, в тім випадку дозволю тобі на страх, як і на... надію.

З листів до Редакції.

ВІДПОВІДЬ ПОСЛА С. СКРИПНИКА НА ЗАПИТ ПОСЛА Д-РА С. БАРАНА.

Луцьк, 6. лютого 1938 р.

До

ВШановного Пана Редактора „Діла"

Львів

Ринок 10, II. п.

Вельмишановний Пане Редакторе!

У звязку з запитом, спрямованим до мене п. послом д-ром Ст. Бараном у його статі „За правопорядок і правопочуття. З приводу процесу В. Ярмолюка". („Діло", ч. 4. з 5. І. 1938 р.), прошу не відмовити й видрукувати в найближчому числі Вашого часопису отсю мою відповідь:

Питання, що його спрямував до мене п. посол д-р С. Баран, таке: „Чи той виступ прокуратора відомий п. Скрипникові та що він на це скаже?!"

Відповідаю, що:

1. Про зміст промови представника прокуратури на розправі, що відбувалася 29. XII. 1937 р. в Окружному Суді в Рівному, довідався я з ч. 3. і 4. „Діла" за 1938 р., **щойно 16. січня**, після повороту з подорожі за кордон.

У те, що в промові прокуратора знайшлися слова, в яких він запевнював присутніх на явній судовій розправі, — ніби я і мої товариші, посли українці з Волині, є прихильниками польонізації та кольонізації Волині поляками та особливо те похвалюємо, **зокрема я — змушений був повірити**, бо це ствердив у своїй статті п. посол д-р Ст. Баран, який на згаданій розправі був з початку свідком, пізніше оборонцем В. Ярмолюка.

2. Річ очевидна, що згадані вище сугестії прокуратора в цілій своїй широчині **не мають нічого спільного з правдою**.

І тому, уважаючи що згаданий вище публичний виступ прокуратора кривдить мене особисто, як українця і громадського діяча та підриває авторитет Суду, як інституції надрядної, головною засадою якої повинні бути тільки справедливість та аполітичність, а не використовування її в інших цілях, до того при допомозі фальшу, — склав я 1. лютого ц. р. на руки Маршалка Сойму інтерпеляцію, спрямовану до П. Голови Ради Міністрів і П. Міністра Справедливости.

В інтерпеляції у спосіб найбільш категоричний я ствердив, що „ніколи, тим більш публично, не похвалював я політики польонізації і кольонізації Волині, бо це було би суперечне з моїм національним сумлінням та присягою, яку я склав як посол Сойму Р. П." і прошу інтерпельованих мною представників Держави висвітлити причини самого факту та повідомити мене про видані у звязку з тим розпорядження.

Окрім того свідчу, що політика екстермінації у відношенні до українського населення, на мою думку, булаб найбільш шкідливим засобом, що підточував би головні фундаменти Держави.

При цій нагоді прошу прийняти мою щиру подяку для ВШановної Редакції „Діла", яка, хочу вірити, друкуючи на сторінках свого часопису вістку про кривдячі мене закиди, бажала цією дорогою довести про них до мого відома і тимсамим дати мені можливість оборони.

З правдивою пошаною

Степан Скрипник
посол, секретар Сойму Р. П.,
генеральний секретар Волинського Українського Обеднання.

Недільні Просфори.

„ПРОСФОРА" В КЛЕПАРОВІ.

В неділю 6-го лютого ц. р. в салі читальні „Просвіти" в Клепарові відбулася спільна „Просфора". Просфору поблагословив місцевий парох **о. Володимир Яценків**. Посол **д-р Степан Біляк** у своїй промові згадав про нахабний напад у соймі на Митрополита Андрея та піддав думку вислати до Владики телеграму. Цю думку приявні з захопленням приняли і телеграму вислали.

Крім того промовляли ще: **дир. Іван Герасимович** від Гол. Управи Рідної Школи, **ред. Евген Яворівський, о. А. Каштанюк** від Замарстинова, **проф. Гриневецький** іменем місцевого Кружка Р. Ш., п. **Фединський** від Т-ва „Зоря", п. **Агатон Добрянський** від Нар. Організації Українців м. Львова.

Промови переплітались зі співами хору та грою орхестри „Зорі" під ор. дир. **В. Манька**. На закінчення промовляли ще о. Яценків та д-р Ст. Біляк, після чого приявні відспівали національний гимн.

Після свята відбулися товариські забави з танцями.

З концертової салі.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКИХ ФОРТЕПІЯНОВИХ ТВОРІВ П. Д. ГОРДИНСЬКОЇ-КАРАНОВИЧ.

Наша давня добра знайома ще з „інститутських" продукцій у Львові, п. **Дарія Гординська-Каранович**, після довшого побуту у Відні, де поважно і постійно продовжувала свої піяністичні студії, загостила врешті до Львова і зважилась на самостійний фортепіяновий речітaль, улаштований „Союзом Українських Професійних Музик" у великій салі **Муз. Т-ва ім Лисенка**. Речітaль був присвячений виключно творам сучасних українських композиторів, з яких деяка частина виконувалась уперше на концерті, як нпр. „Українська Суїта" Барвінського, або **„Варіяції на тему чумацької нар. пісні"** Т. Микиші.

П. Гординська-Каранович не стратила літ побуту у тім центрі музичної культури, яким став Відень від століття, надаремне; із надійної абсольвентки **Музичного Інституту Лисенка** зросла вона бистро на зрілу, рутиновану, свідому цілей і завдань артистку, яка під оглядом технічних і виразових засобів може сміло видержати конкуренцію з нашими найкращими чоловими, все ще дуже нечисленними, представницями нашої піяністичної культури. Головні позитивні прикмети піяністки — це опанований, „дистингований" темперамент, рідко подибуване памятеве зрівноваження, при чому свіжість, безпосередність та свобода вислову, серед яких у грі майже зовсім не помічається і зникає фізично-технічна праця та душевно-мистецьке зусилля при відтворюванні. Із технічно-мистецьких прикмет головно слід піднести спосібність піяністки у розвиванні „великої" динамічної лінії, як і тонких агогічних та ріжних кольоритних ефектів, яких твори української фортепіянової модерни так потребують від виконавців.

Усі майже сучасні українські фортепіянові композитори можуть бути п. Гординській вдячні за те, що вона, живучи на чужині, із запалом і хистом посвячує свій талант для пропаганди української музики. Бажаючи від серця симпатичній землячці-артистці якнайбільших успіхів у цьому її більше чи менше вдячному ділі, маємо надію, що таке, поставлене любов'ю до свого рідного артистичне обмеження до (все ще небагатого) українського фортепіянового репертуару і стилю — не звузить її мистецького світу і стажу як піяністки у загальному значенні. **С. Л.**

—o—

КУДИ ПОДІВСЯ БУТЕНКО?

Досі ще румунська поліція не зуміла відшукати совітського шарже д'аффер з Букарешту Бутенка. Про те, де він подівся, кружляють такі версії: 1) Бутенка вбив один член посольства СССР, з якого жінкою Бутенко фліртував; 2) Бутенка вхопили агенти ГПУ і вивезли його до СССР, підозріваючи його у зносинах з російською еміграцією; 3) У страху перед ГПУ Бутенко втік за кордон.

—o—

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. 1, телефон 254—46.

— **Карнавал іде!** Гарна пані не забуває підкреслити свій чар в українським косметичнім інституті „Космос“, Львів, Миколая 7. 9—10

— **З університету.** Дня 3. лютого ц. р. відбулася на львівському університеті промоція Ф. Луця на доктора медицини. 338

— **Новинки в куховарстві.** Курс клюбу „Нової Хати“ під проводом Наталки Гаврих починається в четвер 10. ц. м. Ринок ч. 39. Початок в год. 6. Перший показ: приладжування канапок. 341

— **Всі** кінчимо карнавал 5. березня на Вечерницях Основи. Модерна танкова саля і першорядна музика дають запоруку найкращої забави. 173

— **Зиморовича ч. 12** міститься домівка „Червоної Калини“, де можна дістати запрошення і білети на Вечерниці „Червоної Калини“, які відбудуться 14. лютого в салі Залізничників при вул. Кентшинського 54—56.

— **Товариство ім. П. Могили — „Просвіті“.** В ювилейний рік „Просвіти“ Товариство українських наукових викладів ім. П. Могили, запрошене в склад Ювилейного Комітету, змінить дату, улаштовує в честь „Просвіти“ в суботу 12 ц. м. в год. 12. у салі „Молодої Громади“ (Народня Гостинниця, Костюшка 1а, 1. пов.) виклад Д. Лукіяновича п. з. „Федькович — хорунжий літературних відродин 60-их років“. Виклад ілюстрований рецитаціями і звязаний з 50-літтям смерти Ю. Федьковича. Рада Т-ва ім. П. Могили просить львівську громаду віддати честь памяті Федьковича і „Просвіті“.

— **Проскура Секції „Садівничок“.** В неділю 13-го лютого ц. р. в год. 5-тій вечором, відбудеться спільна „Проскура“ Секції „Садівничок“ львівського Повітового Союзу Кружків Рідної Школи, у домівці Рідної Школи при вул. Міхновського 12. Тавариш „Садівничок, що ще не є членами Секції, просить взяти у тому свячі участь — Видїл Секції.

— **Традиційна проскура на Жовківськім,** яку улаштують читальня „Просвіти“, кружок Рідної Школи ім. Короля Данила, Союз Українок і Церковне Братство, відбудеться в суботу 12-го лютого ц. р. в салі читальні „Просвіти“ при вул. св. Мартина 9. Початок в год. 18.

— **Секція Гастрономічного Промислу** при Союзі Українських Купців у Львові улаштовує в вівторок 15-го лютого ц. р. (Стрітення) в домівці СУК при вул. Грендзільках 1, II. пов. для своїх членів і своїх запрошених гостей традиційне **Свято Проскури.** По Проскурі товариський забава з музикою Л. Міловського. Дохід призначений на фонд допомоги практикуючій молоді і безробітним. Поч. в год. 18.30.

— **Концерт колядок і щедрівок у Клепарові.** В неділю 6-го лютого ц. р. хор при церкві св. Андрія в Клепарові виконав у своїй церкві при співучасти другої оркестри Т-ва „Зоря“ у Львові в 4-ій год. пополудні концерт колядок і щедрівок укладу давніх і сучасних українських композиторів. Хором диригував мгр Степан Горак, оркестрою дир. Василь Мальчак.

— **Вистава і кУрс „Відродження“.** Чи Ви вже оглянули виставу „Відродження“? Вистава відкрита кожного дня від год. 9—15 і від 16—19. На виставі є окремий закордонний відділ і безалькогольні напитки! Не забудьте прийти і на курс „Відродження“, що відбудеться в днях 11—13. ц. м. від год. 6 веч. у салях Природничого Музею Н. Т. Ш. при вул. Чарнецького ч. 26. В. п. Вступ на курс і виставу вільний. 1—2

— **Забрали театральні підручники.** Дня 3-го лютого ц. р. підчас побуту Львівського Українського Театру „Богема“ в Острівці, пов. Теребовля, поліція зі Семенова забрала театральні підручники „Каїн і Авель“, „Отаман Хмара“ і „У споконвічному вирі“. Поліція три рази перевіряла документи всіх артистів. Причина невідома.

— **Великий процес у Станиславові.** Зі Станиславова повідомляють, що слідство у справі вбивства 5 вояків польської стежі в 1919-ому році вже закінчене і процес проти арештованих у тій справі українців відбудеться в найближчому часі. На лаві підсудних засядуть: Василь Вівчар, Дмитро Кутляк, М. Мацьків і Федір Запухляк. До цієї судової розправи прийшло в той спосіб, що один із підсудних перед поворотом із Канади до Галичини в п'яному стані сказав у Канаді, що він був одним з убивників поляків коло Єзуполя в 1919. р. Польські вояки, що згинули тоді коло Єзуполя, звались: Казимир Рихаль, Йосиф Янчинік, Іван Мальфа, Станислав Бучко і Натан Вільбах. Їх поховали в Маріямполі.

— **Арештування.** Дня 2-го лютого ц. р. в Цеменах, бережанського повіту, арештували Степана Прийдуна, Василя Атаманчука, Івана Штангрета, Михайла Коримського, Миколу Юркова і Петра Ковадла. Арештованих придержали на постерунку в Буданові. Причина арештування невідома. При ревізії нічого не знайшли.

— **Виселюють.** Учитель Іван Костів працював у селі Лелюхів, пов. Новий Санч від 1908 р. Здобув собі довіря громадянства і виховав нове покоління у національній свідомості. Перейшовши на емеритуру не хотів покидати своїх учеників, добув маленьке господарство і займався ним та він зразкове. Найбільшу увагу посвятив пасічництву, що в тих сторонах приносить гарний прибуток. Під його проводом яких 20 господарів завело собі пасіки. Тихе життя довголітнього провідника села не подобалось декому. Посипались ріжні доноси. Що вони були неправдиві, виказали адміністраційні і судово-карні розправи — обвинуваченого за кожен раз звільняли від вини і кари. Здавалося йому, що вже позбувся напасти. Але несподівано дістав з повітства письмо з дня 21. V. 1937 Но. С. П. Б. XIV/4 73/36, яким заборонили йому постійно мешкати і перебувати у прикордонній смузі. Проти того п. Костів вніс відклик до міністерства внутрішніх справ, яке відписом з дня 10. XII. 1937 Но. А. П. 122/35 затвердило розпорядок воєвідства. І так у тридцятьліття свого побуту в селі наш громадянин мусить покидати громаду, яку виховав, мусить покидати власне господарство. Ювилейних чало. Цікаве, що ще у 1936 р. тодішній солтис Лелюхова говорив, що „учителя випишуть зо села“. Справжній пророк, знав що станеться за рік.

— **Хто вбив бл. п. Данила Степкова?** У звязку з убивством бл. п. Данила Степкова поліція була арештувала Стефанію Циріпіну, з якою бл. п. Д. Степков, проти якої було багато підозрінь, між іншим на шафі знайдено відтиск її пальця. Циріпіна зізнала, що на 20 днів перед убивством вона була у покійного і кілька разів лишала свій палець, але до вбивства рішуче не признавалася. Та все-ж не могла викaзати свого алібі. Тепер поліція арештувала 24-літню Анастазію Данилів, служницю, яка в останньому часі працювала як куховарка у каварні „Рома“. Поліція ствердила, що відтиски пальців на мармуровій плиті, якою вбито Д. Степкова, походять від її руки. Данилівна теж не признається до вбивства, але на звук слова „душогубство“ чи названня „Степків“ підчас переслухання мліла. Її відставили до судового арешту.

— **Львівська хроніка.** У міському потребаці на Високім Замку знайшли тіло 49-літнього державного урядовця з Комарна, Адама Кізеля, що повісився з нужди. Тіло відставили до Інституту Судової Медицини. — Наслідком утрати праці хотіла наложити на себе руку ... Марта Вайнштек, що на Горі Стр... ... лася йодиною. Поготівля відвезло її до ... — На Краківському Майдані невідом... ... збив 34-літнього Карла Ставарського ... Поготівля відвезло до шпиталя. — З ... му ч. 25 при вул. Коженьовського ... на голову прохожої Домініки Ших (... 2) та важко її покалічила. — На терені ... „Альфа“ у Сигнівці Великій, холод... ... вдарила в бік робітника Степана ... сильно його потовкла. — Полі... ... ли місків Гната Семькова, Вазра Д... ... хайлину Домінік (Сонячна 7), Івана ... (Личаківська 31) і Станислава Липи... ... крали споживчу крамницю Натана Н... ... е, Личаківський 7. Тоді у Надля ... ру на 3.000 золотих. Вломники ... частину товару до Білки Шляхотської ...

— **Бичування як кара.** В дискусії ... міністерства справедливости у ... комісії сенату обговорювали питання ... злочинности. Референт, сен. Фудаковський ... пропонував увести кару бичування за ... дрібні провини, щоб за них не засуджувати ... винуватих палома звичайної кари.

— **Еміґрують з Польщі.** Через ... Жебжидовіце переїхав транспорт ... емігрантів у числі 106 осіб, до ... Палестини. Через ту саму станцію ... Франції 242 робітників, яких ... сільських господарств. Дня ... ц. р. виїде до Палестини новий ... у числі 400 осіб.

— **Тільки в жарґоні.** В ... „Стронніцтво Народове“ зорганізувало ... реві лодзького воєвідства ... зібрань, на яких ставили й ухвалювали ... щоб жидівські часописи у Польщі ... тільки у жарґонівському ...

— **Пожежа в Народнім Домі.** У ... львівського Народного Дому вибухла ... пожежна сторожа згасила її.

— **Бандитизм.** У Микуличині (... ка) невідомі бандити напали на ... го лікаря Роземана, який жив ... людьми. Лікаря і його жінку побили ... що прийшлось відвезти їх до ... шпиталя. Чи бандити зрабували ... ще не відомо.

— **Відсидить 15 літ, але мусить ...** В 1933-ому році у Станиславові ... мендантка, відома зі своєї краси ... ворт, після повороту з Аргентини ... часі суперечки свого чоловіка ... на місець вязниці з ... роки. На розправі виявилось, що ... була дуже нещаслива у подружжі ... пер Готвортова знову станула перед ... те, що Х. Цимкелові передала ... що відсидить 15 літ, але його ... Суд звільнив Готвортову від вини і ...

— **Красна хроніка.** У Пере... ... рів, Ксеня Яворська виходячи з ... свого 2 і пів літнього сина на ... ... ної лямпи. Хлопчик перевернув ... восною занявся його одяг. Дитина ... що по кількох годинах померла. — ... суд в Коломиї на підставі вироку ... сягнах засудив на 4 роки ... Миколу Курилюка за те, що з ... хату свого сина. — В Тулові ... літній Іван Чуйк, що ... ... через неувагу у трибі ... йому праву ногу. Ногу мусіли ...

— **Шлюб на пляжі.** В ... ській купелевій місцевості ... лишали уряд цивільного стану ... молодим людям, що перебувають ... сти для розваги чи відпочинку ... кінці подружжя. Щоби це було ... лиж, уряд для шлюб тільки ... кажуть, що женяться ... Тоді, якби 14 днів було досить ... свою долю. Кажуть, що ... малженства зі пляжі ...

— **Припинили російські часописи ...** влада припинила в К... ... виходили у російській мові: „... во“, „Время“ і „Радіо-Експрес“.

— **Большевики вербували шпигунів ...** ній. У Фінляндії викрито ... експедиторів, що намагалися ... дати до шпигунської роботи ... дивовижний висланням ... родини, що живе у Совітах ... менем, а в тих листах було ... дання. Здобувши таким чином ... листи закордонним ... носить, чим він може ... родині, що живе у Совітах ...

…ноя нібито погодився, але віддав справу поліції, яка арештувала большевицького агента.

— **Низький рівень і недостачі.** Московська „Правда" критикує науковий та фаховий рівень совітських лікарів і пише, що совітські медики не поглиблюють свого знання. Крім того „Правда" виказує великі організаційні недостачі шпитальництва підкреслюючи, що окружні відділи здоровля цікавляться більше адміністраційною справою, але ні трохи не дбають про добір лікарського персоналу. Районові шпиталі не можуть обслужити хорих. В такому шпиталі є 60 до 70 ліжок на 25 до 40 тисяч людности. За рік через такий шпиталь проходить 3 до 3 і пів тисяч найріжнороднїших хорих.

— **Аль Капоне у лічниці.** Відомого американського гангстера Аль Капоне, що відсиджує кару у вязниці, перевезли до вязничної лічниці Алькатрас у заливі Сан Франціско. Влада не хоче подати причини, чому Аль Капоне у лічниці, каже тільки, що він під обсервацією. З інших джерел повідомляють, що Аль Капоне має прогресивний параліж.

— **Пожежа в паперовій фабриці.** У Празі, на передмісті Жіжков, вибухла пожежа у паперовій фабриці. Не вважаючи на енергійний ратунок вогню не вдалося загасити. Втрата переходить суму 3 міліони корон.

— **Ідеольогічна контроля в Японії.** На запит в парламенті, чи уряд думає завести у Японії тотальну систему, яка є в Німеччині та Італії, міністр внутрішніх справ, адмірал Суетсуґу заявив, що він не є прихильником фашизму, але має намір завести ідеольоґічну контролю, що дала б йому змогу побороти теперішні труднощі.

— **Цікава фільма.** На таку назву заслуговує рисункова фільма, яку висвітлюють саме тепер в кінах: Аполльо, Отелеве, Адр'я, Химера і Гражина. Ця фільма пропагує смакові і сочисті яфські помаранчі і грейпфрути. Фільма в гарних колірах, з милою музикою, займає глядач'в приємною і дотепною акцією та якнайліпше сповняє своє реклямове завдання. Цю фільму справді варт побачити. Колиб було більше на екранах таких мистецьких реклямових фільм, не було б нарікань на одноманітність і погань висвітлюваних реклям.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Злоупотреблен'є.

Шкільні плебісцити для українців — річ не нова. Видумав їх у Галичині Грабський, а цього року переводили на Закарпатті такий плебісцит чехи. Ріжниця між тими плебісцитами така, що тут ішло про викладову мову, там про мову підручників матірної мови. В Галичині дійшло до того, що Грабський сам нині жалує свого проекту, бо він дав протилежні наслідки, а на Закарпатті дасть Бог, дійде ще до ліпшого, як уже дійшло.

А дійшло там до неймовірного „злоупотребленія" через „іскаженіє русского язика" скаженими мазепинцями, що незнать звідки насіялись у тім від віків російськім закутку.

На щастя для общерусскої ідеї є ще на Закарпатті люди, що мужно і твердо стоять на сторожі великої справи, маючи до цього покликання і знання, час і папір.

Як відомо, на Закарпатті відбувся шкільний плебісцит на тему: якої хочете в школах мови — української, чи нашої, русскої? Багато місцевостей казало: „нашої", багато казало „руської", а інспектори (і так далі вгору!) сказали: „значить: русскої" !... заводи в багатьох місцевостях — російщину.

Було з цього приводу багато восторженія в твердорусских писаніях від „Русской Народной Газети" до „Русскаго Народного Голосу", а тепер счинився великий воплъ по причині „злоупотребленія в произношенію русских слов провокативними українскими гайдамаками".

Річ у тім, що ці гайдамаки почали немилосердно калічити російську мову, вимовляючи слова так, як їх не пишеться, і зробили з російської мови якусь „аппличанщину". Коли у школу, захоплену мазепинцем, прийшов наказ, що матірна мова учеників є російська, то один з другим гайдамака почав викручувати губи, „акати", „йокати" і „ґекати", як цього ще ніхто на „великой русской родіне" не чув і не бачив.

Та це не пройшло безкарно. Защитники русскости вдарили, хто в дзвін, хто в клепало, і пішов гомін по всьому світу та такий, що серце кожного історика аж підскочило з радости. Буде про що писати для грядучих поколінь на славу світлих умів русского Закарпаття.

Бо прошу! Мазепинці, не зважаючи на дійсність, почали вимовляти, ба, що гірше: вчити дітей вимовляти „господин" як „ґаспадін", „орел" як „арйол", „ліс" як „лес", „діти" як „деті". Навіть таке старе, наше, рідне русске слово „вода" перемінили на „вада". І як ще тут не протестувати проти злоупотребленія?

Тому зовсім слушно обурюється русскій знал Уга чи іншої Латірки, що це є „іскаженіе проізношенія", і що „такое злоупотребленіе" мусить довести до злопомишленія по якому то перекрученому діялекту, учіючи дітей, що „господин" по русски „ґаспадін", „орел" — „арйол" і т. д.

Русскії патріоти Закарпаття! Урра! Урра! Слава вам од рода в род за ваше тверде становище до чистоти русского язика. Не дайте гайдамакам, автохтонним і зайшлим, калічити таку вами любленую „русскую річ". Одно, що мене потішає, а вам повинно дати надію на краще: є слова, яких ніякий гайдамака не перекрутить, бо нема куди.

Наприклад слово: „мамути"...

Галактіон Чіпка.

Два похорони.

Минулого тижня бачив Львів два більші, українські похорони: умерло двох визначних людей; один — то д-р Адріян Копистянський, професор Академічної Гімназії, другий — то Денис Банах, управитель вселюдної школи в селі Глуховичі пов. Львів.

Оба вони, в силу свого покликання, виховники нашого українського нарибку, нашого національного будучого покоління. Оба вони працювали для того народу, з котрого вийшли, для українського народу в Галичині. Ріжнились обі покійники між собою лише своїми політичними поглядами, бо д-р А. Копистянський зачисляв себе до москвофілів, зате Денис Банах був українцем без застережень. Та власне ця ріжниця політичних поглядів цих обох покійників була дуже замітна в днях їх похоронів.

Обох їх (хоч не одного дня) хоронили з Личаківської криптв, а саме д-ра А. Копистянського 1-го лютого, а Д. Банаха 3. лютого полудне.

На похорон пок. д-ра Копистянського зійшлись не лиш майже всі москвофільські недобитки Львова, але видно було також і „делегатів" з провінції. (Ті останні, здається, взяли мимохідь участь у похороні, бо вони приїхали до Львова властиво на баль „Общ. Рускихъ Дам", що був назначений на 1. лютого ц. р. і якого того дня вечором відбувся). Але, що пок. д-р А. Копистянський умів якось погодити свої погляди з поглядами українців, а в останніх часах еволюціонував виразно до українців, вступаючи м. ін. акцес до обєднання української плятформи, яке твориться у Львові, — то не дивно, що на його похороні попри дирекції, учительські збори і молодь обох наших гімназій було також чимало львівського українського громадянства. Розуміється, що пок. д-ра А. Копистянського, як свого директора і домашнього учителя, відпровадили також і вихованки Бурси Народнього Дому з вінцем.

Похорон д-ра А. Копистянського використали львівські москвофільські недобитки для своєї манїфестації. Ото тих кілька ледви клигаючих москвофільських „обществ" демонстративно додало до своїх вінців московські трибарвні шарфи, що викликало загальний несмак. Учасники похорону зі здивуванням питали один одного: „Куі боно?" Таж навіть рідний брат покійного, знаний москв. діяч, адвокат у Куликові під Львовом, дав вінець на могилу брата з чорною шарфою. А львівським короткозорим москвофільським вожакам сниться все ще „єдіна і неделіма", начеб не знали про те, що на згарищах тої „єдіной і неделімої" царить тепер не трибарвний, а однобарвний, кривавий червоний прапор. Смішно і дивно.

Другий похорон пок. Дениса Банаха був також манїфестаційний, лиш тут жалібно манїфестувало ціле село Глуховичі, в котрім покійний працював довгі роки як народний учитель та, видно, виховав ціле покоління у своїм національнім дусі, на славу рідної, безталанної Батьківщини. Здається, що ціле село Глуховичі — це ученики й учениці пок. Дениса Банаха, це його духові діти! Вони цілою громадою, від шкільної молоді до сідоголових батьків і дідів прибули до Львова в день похорону свого виховника, щоб відпровадити його на місце вічного спочинку.

Гідно й культурно вшанували глуховичани память свого довголітнього вчителя й виховника. Дівчата в одностроях принесли зі собою церковні хоругви та несли чимало вінців від всіляких установ. Замітно було, що при всіх вінцях були виключно жалібні чорні шарфи (лиш один-одинокий впорядчик мав жовто-блакитну перепаску на рукаві). В похороні взяла участь дута орхестра і великий мужеський хор глуховичан, що по дорозі на Личаківський цвинтар на переміну то грали то співали жалібні мельодії. Впадав в око взірцевий порядок, в якім ішли глуховичани з похороном вулицями Львова. За винятком хору, що йшов вісімками, решта всі йшли в найбільшім порядку чвірками в той спосіб, що впереді йшла шкільна дітвора, потім доріст і дальше старші. Домовину з тлінними останками пок. Д. Банаха несла мужеська молодь на своїх раменах аж на місце вічного відпочинку.

Крім глуховичан у похороні пок. Банаха взяло участь також чимало львівських визначних громадян з през. д-ром Костем Левицьким на чолі.

Це коротке звідомлення про похорон тихого, але заслуженого робітника на народній ниві, пок. Дениса Банаха. Такого порядку і такої дисципліни в часі похоронного походу Львів давним-давно не бачив і певно не скоро побачить. Хіба, що похоронне заведення „Харіс" до вдержання порядку при похоронї визначніших громадян спровадить собі впорядчиків — з Глухович.

Принагідний.

Листування Редакції.

В. Січ., Прага. Ніякої подяки ми не дістали.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 10. II. год. 7.30 „Паяци", „Кавалерія рустікана" оп.

Пятниця 11. II. год. 7.30 „Старосвітська ідилія". Для молоді недозволене.

Театр Ріжнородностей:

Четвер 10. II. год. 7.30 „В перфумерії", Пятниця 11. II. год. 7.30 „Дімок в карт".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ (саля Колісею, Сонячна 28).

15. II. год. 3.30 попол. „Гетьман Полуботок". Історична пєса на 3 дії О. Барвінського. Знижені ціни.

15. II. год. 8. веч. „Пісня Бескиду". Народня пєса з лемківського життя на 3 дії Луковичевка. У III.ій дії обряд лемківського весілля.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДОБРОМИЛЬ:

10. II. Процес Мері Деґан.

11. II. Довбуш.

З Добромиля іде театр до Ст. Самбора і Турки.

КІНА.

АПОЛЬО: „Дівча з темпераментом (Анні Ондра).

АТЛЯНТИК: „Правдива брехня Ніни Петровни".

ВАНДА: „Кріваві перли", „Смерть чигає в джунглі".

ҐРАЖИНА: „Знахар".

ЕВРОПА: „Погорджувана".

КАСІНО: „Роберт і Бертрам або Два злодії" (комедія).

КОПЕРНИК: „Історія одної ночі" з Шарлем Боє.

МАРУСЕНЬКА: „Дибук".

МЕТРО: „Сем Долочоо" „Опер на продаж".

МІРАЖ: „Її оборонці" з Флїпом і Флапом".

МУЗА: „Коли цвіте бузок".

ПАКС: „У тіні самітної сосни".

ПАЛЯС: „Її перший баль" (Гарі Баур).

РАЙ: „Я збрехала"

РІЯЛЬТО: „Їх єго, вона одна".

СВІТ: „Пат і Паташон в раю"; „Тіні минувшини".

СТИЛЕВЕ: „Королівський вальс" і ревія.

ТОН: „За чужі вини". „На Диявольськім Острові" з Варнером Бакстером.

УТІХА: „Ніч перед битвою" і ревія.

ХИМЕРА: „Свитальні півночі".

Спортові новинки.

Мистецтва чеської Державної Ліги у весняній рунді починаються вже в неділю 13. ц. м. Мистецтва долішніх дивізій починаються також у лютім, деяких аж у березні.

...абито погодився, але віддав справу поліції, ...арештувала большевицького агента.

— Низький рівень і недостачі. Московська „Правда" критикує науковий та фаховий рівень ...вітських лікарів і пише, що совітські медики ...поглиблюють свого знання. Крім того „Прав... вказує великі організаційні недостачі шпи...ництва підкреслюючи, що окружні відділи ...ворювання цікавляться більше адміністраційною ...роботою, але ні трохи не дбають про добір лі...карського персоналу. Районові шпиталі не мо...жуть обслужити хорих. В такому шпиталі є 60 ...до 70 ліжок на 25 до 40 тисяч людности. За рік ...через такий шпиталь проходить 3 до 3 і пів ти...сяч найріжнородніших хорих.

— Аль Капоне у лічниці. Відомого американ...ського гангстера Аль Капоне, що відсиджує ка...ру у вязниці, перевезли до вязничної лічниці ...Алькатрас у заливі Сен Франціско. Влада не хо...че подати причини, чому Аль Капоне у лічниці, ...каже тільки, що він під обсервацією. З інших ...джерел повідомляють, що Аль Капоне має про...гресивний параліж.

— Пожежа в паперовій фабриці. У Празі, на ...передмісті Жіжков, вибухла пожежа у паперо...вій фабриці. Не вважаючи на енергійний ряту...нок вогню не вдалося загасити. Втрата перехо...дить суму 3 міліони корон.

— Ідеольогічна контроля в Японії. На запит ...в парламенті, чи уряд думає завести у Японії ...таку систему, яка є в Німеччині та Італії, ...міністр внутрішніх справ, адмірал Суетсугу заяв...ив, що він не є прихильником фашизму, але ...має намір завести ідеольогічну контролю, що ...дала б йому змогу побороти теперішні труднощі.

— Цікава фільма. На таку назву заслуговує рисун...кова фільма, яку висвітлюють саме тепер в кінах: Апо...льо, Стилеве, Адр'я, Химера і Гражина. Ця фільма про... оказовості і сотності афоньі помаранчі і грейпфру...тів ... фільма в гарних кольорах, з милою музикою, запі...... гамалу'в приємною і дотепною вапісю та як... ... своє реклямове завдання. Цю фільму ... зарт побачити. Колиб було більше на екранах ... таких мистецьких реклямових фільм, не бу... ... на одноманітність і погань висвітлюва...них реклям.

Два похорони.

Минулого тижня бачив Львів два більші, ...ські похорони: умерло двох визначних ...дей; один — то д-р Адріян Копистянський, ...фесор Академічної Гімназії, другий — то ...ис Банах, управитель вселюдної школи в се... Глуховичі пов. Львів.

Оба вони, в силу свого покликання, вихов... нашого українського нарибку, нашого на...ціонального будучого покоління. Оба вони пра...цювали для того народу, з котрого вийшли, ...українського народу в Галичині. Ріжнились ...покійники між собою лише своїми політич...ними поглядами, бо д-р А. Копистянський за...числяв себе до москвофілів, зате Денис Банах ...був українцем без застережень. Та власне ця ...ріжниця політичних поглядів цих обох покійни...ків була дуже замітна в днях їх похоронів.

Обох їх (хоч не одного дня) хоронили з ...ської крипти, а саме д-ра А. Копистян...ського 1-го лютого, а Д. Банаха 3. лютого по...лудні.

На похорон пок. д-ра Копистянського зій...шлись не лиш майже всі москвофільські недо...битки Львова, але видно було також і „делега... з провінції. (Ті останні, здається, взяли ...участь у похороні, бо вони приїхали ...до Львова властиво на баль „Общ. Рускихъ ...", що був назначений на 1. лютого ц. р. ...того дня вечором відбувся). Але, що ...д-р А. Копистянський умів якось погодити ...погляди з поглядами українців, а в остан... часах еволюціонував виразно до українців, ...почи м. ін. акцес до обєднання україн... шляхти, яке твориться у Львові, — то не ..., що на його похороні попри дирекції ...кільські збори і молодь обох наших гімназій ... також чимало львівського українського ...громадянства. Розуміється, що пок. д-ра А. Ко...пистянського, як свого директора і домашнього ...учителя, відпровадили також і вихованки ...бурси Народнього Дому з вінцем.

Похорон д-ра А. Копистянського викори... львівські москвофільські недобитки для ... маніфестації. Ото тих кілька ледви клига... ... москвофільських „обществ" демонстра... ...додавало до своїх вінців московські три...барвні шарфи, що викликало загальний несмак. ... похорону зі здивуванням питали один ...: „Куі боно?" Таж навіть рідний брат по...кійного, знаний москв. діяч, адвокат у Куликові під Львовом, дав вінець на могилу брата з чорною шарфою. А львівським короткозорим москвофільським вожакам сниться все ще „єдіна і неделіма", начеб не знали про те, що на згарищах тої „єдіної і неделімої" царить тепер не трибарвний, а однобарвний, кривавий червоний прапор. Смішно і дивно.

Другий похорон пок. Дениса Банаха був також маніфестаційний, лиш тут жалібно манифестувало ціле село Глуховичі, в котрім покійний працював довгі роки як народній учитель та, видно, виховав ціле покоління у своїм національнім дусі, на славу рідної, безталанної Батьківщини. Здається, що ціле село Глуховичі — це учении й учениці пок. Дениса Банаха, це його духові діти! Вони цілою громадою, від шкільної молоді до сідоголових батьків і дідів прибули до Львова в день похорону свого виховника, щоб відпровадити його на місце вічного спочинку.

Гідно й культурно вшанували глуховичани память свого довголітнього вчителя й виховника. Дівчата в одностроях принесли зі собою церковні хоругви та несли чимало вінців від всіляких установ. Замітно було, що при всіх вінцях були виключно жалібні чорні шарфи (лиш один-одинокий впорядчик мав жовто-блакитну перепаску на рукаві). В похороні взяла участь дута орхестра і великий мужеський хор глуховичан, що по дорозі на Личаківський цвинтар на переміну то грали то співали жалібні мельодії. Впадав в око взірцевий порядок, в якім ішли глуховичани з похороном вулицями Львова. За вийнятком хору, що йшов вісімками, решта всі йшли в найбільшім порядку чвірками в той спосіб, що впереді йшла шкільна дітвора, потім доріст і дальше старші. Домовину з тлінними останками пок. Д. Банаха несла мужеська молодь на своїх раменах аж на місце вічного відпочинку.

Крім глуховичан у похороні пок. Банаха взяло участь також чимало львівських визначних громадян з през. д-ром Костем Левицьким на чолі.

Це коротке звідомлення про похорон тихого, але заслуженого робітника на народній ниві, пок. Дениса Банаха. Такого порядку і такої дисципліни в часі похоронного походу Львів давним-давно не бачив і певно не скоро побачить. Хіба, що похоронне заведення „Харіс" до вдержання порядку при похороні визначніших громадян спровадить собі впорядчиків — з Глухович.

Принагідний.

Листування Редакції.

В. Січ, Прага. Ніякої полиски ми не дістали.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Злоупотребленіє.

Шкільні плебісцити для українців — річ не нова Видумав їх у Галичині Ґрабський, а цього року переводили на Закарпатті такий плебісцит чехи Ріжниця між тими плебісцитами така, що тут ішло про викладову мову, там про мову підручників матірної мови. В Галичині дійшло до того, що Ґрабський сам нині жалує свого проекту, бо він дав протилежні наслідки, а на Закарпатті дасть Бог, дійде ще до ліпшого, як уже дійшло.

А дійшло там до неймовірного „злоупотребленія" через „іскаженіе русского языка" скаженими мазепинцями, що незнать звідки насіялись у тім від віків російськім закутку.

На щастя для общерусскої ідеї є ще на Закарпатті люди, що мужно і твердо стоять на сторожі великої справи, маючи до цього покликання і знання, час і папір.

Як відомо, на Закарпатті відбувся шкільний плебісцит на тему: якої хочете в школах мови — української, чи нашої, русскої? Багато місцевостей казало: „нашої", багато казало „руської", а інспектори (і так далі вгору!) сказали: „значить: русскої" і... завели в багатьох місцевостях — російщину.

Було з цього приводу багато восторженія в твердорусских писаніях від „Русской Народной Газети" до „Русскаго Народного Голосу", а тепер счинився велий вопль по причині „злоупотребленія в произношенію русских слов провокативними украінскими гайдамаками".

Річ у тім, що ці гайдамаки почали немилосердно калічити російську мову, вимовляючи слова так, як їх не пишеться, і зробили з російської мови якусь „анґлічанщину". Коли в школу, захоплену мазепинцем, прийшов наказ, що матірна мова учеників є російська, то один з другим гайдамака почав викручувати губи, „акати", „йокати" і „ґекати", як цього ще ніхто на „великой русской родіне" не чув і не бачив.

Та це не пройшло безкарно. Защитники русскости вдарили, хто в дзвін, хто в клепало, і пішов гомін по всьому світу та такий, що серце кожного історика аж підскочило з радости. Буде про що писати для грядучих поколінь на славу світлих умів русского Закарпаття.

Бо прошу! Мазепинці, не зважаючи на дійсність, почали вимовляти, ба, що гірше: вчити дітей вимовляти „господин" як „ґаспадін", „орел" як „арйол", „ліс" як „лес" „діти" як „деті". Навіть таке старе, наше, рідне русске слово „вода" переміняли на „вада" І як ще тут не протестувати проти злоупотребленія?

Тому зовсім слушно обурюється русскій знак Уга чи іншої Латірки, що це є „іскаженіє произношенія", і що „такое злоупотребленіе" мусить довести до злопомишленія по якому то перекрученому діалекту, увіряя дітей, що „господин" по русски „ґаспадін", „орел" — „арйол" і т. д.

Русскії патріоти Закарпаття! Урра! Урра! Слава вам од рода в род за ваше тверде становище до чистоти русского языка. Не дайте гайдамакам, автохтонним і зайшлим, калічити таку вами люблену „русскую річ". Одно, що до мене потішає, а вам повинно дати надію на краще: є слова, яких ніякий гайдамака не перекрутить, бо нема куди.

Наприклад слово: „мамути"...

Галактіон Чіпка.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 10. II. год. 7.30 „Паяци", „Кавалерія рустікана" оп.

Пятниця 11. II. год. 7.30 „Старосвітська ідилля". Для молоді недозволене.

Театр Ріжнородностей:

Четвер 10. II. год. 7.30 „В перфумерії",

Пятниця 11. II. год. 7.30 „Дімок в карт".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ (саля Колісею, Сонячна 23).

15. II. год. 3.30 попол. „Гетьман Полуботок". Історична пєса на 3 дії О. Барвінського. Знижені ціни.

15. II. год. 8. веч. „Пісня Бескиду". Народня пєса з лемківського життя на 3 дії Луковичевка. У III-ій дії обряд лемківського весілля.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДОБРОМИЛЬ:

10. II. Процес Мері Деґен.

11. II. Довбуш.

З Добромиля іде театр до Ст. Самбора і Турки.

КІНА.

АПОЛЬО: „Дівча з темпераментом (Анні Ондра).

АТЛЯНТИК: „Предивна брехня Ніни Петровни".

ВАНДА: „Кріваві перли", „Смерть чигає в джунглі".

ҐРАЖИНА: „Знахар".

ЕВРОПА: „Погорджувана".

КАСІНО: „Роберт і Бертрам або Два злодії" (комедія).

КОПЕРНИК: „Історія одної ночі" з Шарлем Боє.

МАРУСЕНЬКА: „Дзбук".

МЕТРО: „Сем Долочоє" „Опир на продаж".

МІРАЖ: „В обороні" з Флінном Флінном".

МУЗА: „Коли цвіте бузок".

ПАКС: „У тіні самітної сосни".

ПАЛЯС: „Її перший баль" (Ґарі Вавр).

РАЯ: „Я зброхала"

РІЯЛЬТО: „Їх сто, вона одна".

СВІТ: „Пат і Паташон в раю": „Тіні минувшини".

СТИЛЕВЕ: „Королівський вояк" і ревія.

ТОН: „За чужі вини", „На Диявольськім Острові" з Варнером Бакстером.

УТІХА: „Ніч перед битвою" і ревія.

ХИМЕРА: „Свитальні півночі".

Спортові новинки.

Мистецтва чеської Державної Ліги у весняній рунді починаються вже в неділю 13. ц. м. Мистецтва дальших дивізій починаються також у лютім, деяких аж у березні.

Усі майже сучасні українські фортепіянові композитори можуть бути п. Гординській вдячні за те, що вона, живучи на чужині, із запалом і ентузіязмом посвячує свій талант для пропаганди української музики. Бажаючи від серця симпатичній землячці-артистці якнайкращих успіхів у цьому її більше чи менше вдячному ділі, маємо надію, що таке, подиктоване любовю до свого рідного артистичне обмеження до (все ще небагатого) українського фортепіянового репертуару і стилю — не звузить її мистецького осягу і становиша як піяністки у загальному значінні. **С. Л.**

—o—

КУДИ ПОДІВСЯ БУТЕНКО?

Дотепер румунська поліція не зуміла відшукати совітського жарже д' аффер в Букарешту Бутенка. Про те, де він подівся, кружляють такі версії: 1) Бутенка вбив один член посольства СССР, з якого жінкою Бутенко флиртував; 2) Бутенка пірвали агенти ГПУ і вивезли його до СССР, підозріваючи його у взаєминах з російською еміграцією; 3) У страху перед ГПУ Бутенко втік за кордон.

—o—

НОВИНКИ.

— **З університету.** Дня 3. лютого ц. р. відбулася на львівському університеті промоція Ф. Луня на доктора медицини 338

— **Новинки в куховарстві.** Курс клюбу „Нової Хати" під проводом Наталки Гаврих починається в четвер 10. ц. м. Ринок ч. 39. Початок в год. 6. Перший показ: приладжування канапок. 341

— **Всі кінчимо карнавал 5. березня на Вечерницях Основи.** Модерна танкова саля і першорядна музика дають запоруку найкращої забави. 173

— **Зіморовича ч. 12** міститься домівка „Червоної Калини", де можна дістати запрошення і білети на Вечерниці Червоної Калини", які відбудуться 14. лютого в салі Залізничників при вул. Кентшинського 54—56.

— **Товариство ім. П. Могили — „Просвіті".** В ювилейний рік „Просвіти" Товариство українських наукових викладів ім. П. Могили, запрошене в склад Ювилейного Комітету, замість датку, улаштовує в честь „Просвіти" в суботу 12 ц. м. в год. 12. у салі „Молодої Громади" (Народня Гостинниця, Костюшка 1а, І. пов.) виклад Д. Лукіяновича п. з. „Федькович — хоружий літературних відродин 60-их років". Виклад ілюстрований рецитаціями і звязаний із 50-літтям смерти Ю. Федьковича. Рада Т-ва ім. П. Могили просить львівську громаду віддати честь памяті Федьковича і „Просвіті".

— **Просфора Секції „Садівничок".** В неділю 13-го лютого ц. р., в год. 5-тій вечором, відбудеться спільна „Просфора" Секції „Садівничок" львівського Повітового Союзу Кружків Рідної Школи, у домівці Рідної Школи при вул. Мохнацького 12. Також „Садівничок, що ще не є членами Секції, просить узяти у тому святі участь. — Виділ Секції.

— **Традиційна просфора на Жовківськім,** яку уладжують читальня „Просвіти", кружок Рідної Школи ім. Короля Данила, Союз Українок і Церковні Братства, відбудеться в суботу 12-го лютого ц. р. в салі читальні „Просвіти" при вул. св. Мартина 9. Початок в год. 18.

— **Секція Гастрономічного Промислу** при Союзі Українських Купців у Львові улаштовує у вівторок 15-го лютого ц. р. (Стрітення) в домівці СУК при вул. Гродзіцьких 1, ІІ. пов. для своїх членів і ними впроваджених гостей традиційне **Свято Просфори.** По Просфорі товариські забави з музикою Л. Яблонського. Дохід призначений на фонд допомоги практикуючій молоді і безробітним. Поч. в год. 15.30.

— **Концерт колядок і щедрівок у Клепарові.** В неділю 6-го лютого ц. р. хор при церкві св. Ап. Андрія в Клепарові виконав у своїй церкві при співучасти дутої оркестри Т-ва „Зоря" у Львові в 4-ій год. пополудні концерт колядок і щедрівок укладу давніх і сучасних українських композиторів. Хором диригував м-р Степан Горак, оркестрою дир. Василь Манько.

— **Вистава і кУрс „Відродження".** Чи Ви вже оглянули виставу „Відродження"? Вистава відкрита кожного дня від год. 9—15 і від 16—19. На виставі є окремий закордонний відділ і безалькогольні напитки! Не забудьте прийти і на курс „Відродження", що відбудеться в днях 11—13. ц. м. від год. 6. веч. у салях Природничого Музею Н. Т. Ш. при вул. Чарнецького ч. 26, ІІ. п. Вступ на курс і виставу вільний. 1—2

— **Забрали театральні підручники.** Дня 3-го лютого ц. р. підчас побуту Львівського Українського Театру „Богема" в Острівці, пов. Теребовля, поліція зі Семенова забрала театральні підручники „Каїн і Авель", „Отаман Хмара" і „У спокоювічному вирі". Поліція три рази провіряла документи всіх артистів. Причина невідома.

— **Великий процес у Станиславові.** Зі Станиславова повідомляють, що слідство у справі вбивства 5 вояків польської стежі в 1919-ому році вже закінчене і процес проти арештованих у тій справі українців відбудеться в найближчому часі. На лаві підсудних засядуть: Василь Вівчар, Дмитро Кутляк, М. Мацьків і Федір Запухляк. До цієї судової розправи прийшло в той спосіб, що один із підсудних перед поворотом із Канади до Галичини в пяному стані сказав у Канаді, що він був одним з убивників поляків коло Єзуполя в 1919. р. Польські вояки, що згинули тоді коло Єзуполя, звались: Казимир Рахваль, Йосиф Янчаник, Іван Мальфа, Станислав Буско і Натан Вільбах. Їх поховали в Маріямполі.

— **Арештування.** Дня 2-го лютого ц. р. в Цецові, бережанського повіту, арештували Степана Прийдуна, Василя Атаманчука, Івана Штавгрета, Михайла Коринецького, Миколу Юзькова і Петра Ковалла. Арештованих приставили на постерунку в Будилові. Причина арештування невідома. При ревізії нічого не знайшли.

— **Виселюють.** Учитель Іван Костів працював у селі Лелюхів, пов. Новий Санч від 1908 р. Здобув собі довіря громадянства і виховав нове покоління у національній свідомости. Перейшовши на емеритуру не хотів покидати своїх учеників, набув маленьке господарство і занявся ним та вів зразково. Найбільшу увагу посвятив пасічництву, що у тих сторонах приносить гарний прибуток. Під його проводом яких 20 господарів завело собі пасіки. Тиха праця довголітнього провідника села не подобалась декому. Посипались ріжні доноси. Що вони були неправдиві виказали адміністраційні і судово-карні розправи — обвинуваченого за кожен раз звільняли від вини і кари. Здавалося йому, що вже позбувся напасти. Але несподівано дістав з воєвідства письмо з дня 21. V. 1937 Нр. С. П. Б. XIV/4 75/36, яким заборонили йому постійно мешкати і перебувати у прикордонній смузі. Проти того п. Костів вніс відклик до міністерства внутрішніх справ, яке рішенням з дня 10. XII. 1937 Нр. А. П. 122/35 затвердило розпорядок воєвідства. І так у тридцятьліття свого побуту в селі нашгромадянин мусить покидати громаду, яку виховав, мусить покидати власне господарство. Ювилеїв, яких мало. Цікаве, що ще у 1936 р. тодішній солтис Лелюхова говорив, що „учителя вишмарят зо села". Справжній пророк, знав що станеться за рік.

— **Хто вбив бл. п. Данила Стецькова?** У звязку з убивством бл. п. Данила Стецькова поліція була арештувала Стефанію Цирківну, б. служницю Д. Стецькова, проти якої було багато підозрінь, між іншим на шафі знайшли відтиск її пальця. Цирківна зізнала, що на 39 днів перед убивством вона була у покійного і могла тоді лишити слід пальця, але до вбивства рішуче не признавалася. Та все-ж не могла виказати свого алібі. Тепер поліція арештувала 24-літню Анастазію Данилів, служницю, що в останньому часі працювала як куховарка у каварні „Рома". Поліція ствердила, що відтиски пальців на мармуровій плиті, якою вбили Д. Стецькова, походять від її рук. Данилівна теж не признається до вбивства, але на звук слова „душогубство" чи прізвища „Стецьків" підчас переслухання мліла. Її відставили до судового арешту.

— **Львівська хроніка.** У міському потребнику на Високім Замку знайшли тіло 49-літнього технічного урядовця з Комарна, Адама Кізеля, що повісився з нужди. Тіло відставили до Інституту Судової Медицини. — Наслідком утрати праці хотіла наложити на себе руки ...
на Марта Вайншток, що на Горі Стра...
пилася йодини. Поготівля відвезло її до ...
ці. — На Краківському Майдані невідомий ...
пробив 34-літнього Карла Ставарського ...
Поготівля відвезло до шпиталя. — З ...
му ч. 25 при вул. Кохановського ...
на голову прохожої Домініки Шнх ...
2) та важко її покалічила. — На терені ...
„Альфа" у Сигнівці Великій, колода ...
вдарила в бік робітника Степана Якуб...
сильно його потовкла. — Поліція ...
вломників Гната Сенькова, Вавра Дом...
хайлину Домінік (Сонішна 7), Івана К...
(Личаківська 31) і Станислава Липка, ...
крали споживчу крамницю Натана Надля ...
ві, Личаківській 7. Тоді у Надля ...
ру на 3.000 золотих. Вломники встигли ...
частину товару до Білки Шляхотської.

— **Бичування як кара.** В дискусії над буджетом міністерства справедливости у буджетовій комісії сенату обговорювали питання ...
злочинности. Референт, сен. Фудаковський ...
пропонував увести кару бичування за ...
дрібні провини, щоб за них не залишати ...
винуватцях плями вязничної кари.

— **Еміґрують з Польщі.** Через граничну ...
цію Жебжидовіце переїхав транспорт ...
ських емігрантів у числі 106 осіб, що ...
до Палестини. Через ту саму стацію ...
Франції 242 робітників, яких законтрактували ...
власники рільних господарств. Дня 21-го ...
го ц. р. виїде до Палестини новий транспорт ...
жидів у числі 400 осіб.

— **Тільки в жарґоні.** В останньому ...
„Стронніцтво Народове" зорганізувало ...
реві лодзького воєвідства низку ...
зібрань, на яких ставили й ухвалювали ...
гоння, щоб жидівські часописи у Польщі ...
дили тільки у жидівському жарґоні.

— **Пожежа в Народнім Домі.** У ...
львівського Народного Дому вибухла ...
пожежня сторожа вгасила її.

— **Бандитизм.** У Микулинцях (Тер...
на) невідомі бандити напали на дім ...
го лікаря Роземана, який мав опінію ...
людини. Лікаря і його жінку побили ...
що прийшлось відвезти їх до тер...
шпиталя. Чи бандити зрабували ...
ще не відомо.

— **Відсидить 15 літ, але мусить ...** В 1933-ому році у Станиславові ...
мундантка, відома зі своєї краси ...
ворт, після повороту з Аргентини, ...
часі суперечки свого чоловіка. Суд ...
на місяць вязниці з причиненням ...
роки. На розправі виявилося, що ...
була дуже нещаслива у подружжю ...
пер Готвортова знову станула перед ...
те, що Х. Цанкелеві перказала через ...
що відсидить 15 літ, але його мусить ...
Суд звільнив Готвортову від вини і кари.

— **Красна хроніка.** У Прецельниках, ...
рів, Ксеня Яворська виходячи з дому, ...
свого 2 і пів літнього синка на столі ...
ченої лямпи. Хлопчик перекинув ...
вогню занявся його одяг. Дитина так ...
що по кількох годинах помер. — ...
суд в Коломиї на підставі вердикту ...
сяглих засудив на 4 роки вязниці ...
Миколу Курліщука за те, що з ...
хату свого сина. — В Тучні під ...
літній Іван Чума, що поганяв коні ...
попав через неувагу у триби, ...
йому праву ногу. Ногу мусіли ампутувати.

— **Шлюб на пляжі.** В американській ...
ській купелевій місцевости на Фльориді ...
лювали уряд цивільного стану. Це ...
молодим людям, що перебувають у тій ...
сти для розваги чи відпочинку, ...
місці подружжя. Щоби не було ...
дружж, уряд дає шлюб тільки таким парам ...
кажуть, що знаються ...
Так, якби 14 днів було досить, ...
свою долю. Кажуть, що між ...
мільйонерами ті пляжові шлюби ...

— **Припинили російські часописи.** ...
влада припинила в Кишиневі три ...
виходили у російській мові: „Бессарабское ...
во", „Время" і „Радіо-Експрес".

— **Большевики вербували шпигунів у ...** ...
дії. У Фінляндії викрили ... большевицьких ...
висланників, що намагалися вербувати ...
датів до шпигунської роботи. Один ...
шевицький висланник ...
родина, що живе у Совітах, ...
менові, а в тих листах було ...
давця. Здобувши таким чином ...
листів запропонував Нурмінен...
послуги, чим він може поправити ...
родини, що живе у Совітах, роблячи ...

ФОТОПЛАСТІКОН: (вл. Матійська 5). „Тего".

ФОТОПЛАСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7): Південна Америка і Японія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 10. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 „Молодощі" муз. поновне для гімназій; 11.40 Дилентні на форт., пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 12.45 Комунікат дм. Хліб. Палати; 13.00 Концерт солістів: форт., сопран; 14.30 Про чорній хліб, пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із повісти Ів. Лаша „Голови до поновних". Музика з пл.; 15.25 Поточні вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка музика з молодю; 16.15 Штечні пісні з [illegible]; 16.50 20.05 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Цікаво [illegible]; 17.15 Концерт солістів: контральт, кларнет, форт.; 17.50 18.30 Спортовий порадник і вістки; 18.10 Старість гарна, старість мила; 18.20 Молодь перед мікрофоном: В обороні пісенного [illegible]; 18.35 Програма на завтра; 18.55 Для сільської молоді: Із життя сіль. молоді. Мат на відпусті; 19.40 Листи та програми; 19.55 Програма на завтра; 20.00 Театр Уяви: „Христофор Колюмб на Саргасовім Морі" по[illegible] Л. Шевальєра; 19.47 Пісні: Пісні „Так бувало колись", пл.; 20.15 „Світом до мови" орх. хор. Шевчінська со[illegible]; 20.45 Веч. дневник; 21.00 Танц. музика, орх.; 21.45 Кал. Вуйцінський, [illegible] поет. форми, літер. нарис; 22.00 [illegible] концерт: сопран, квартет; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Із спілкового альбому.

Пятниця, 11. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Соловейко" за опов. Андерсена; 11.40 Музика з пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 12.45 Суспільна гутірка; 13.00 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. з пов. Ів. Лаша „Голови до поновних". Музика з пл.; 15.30 Поточні вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Над альбумом поштових марок, авд. для старших дітей; 16.00 Гутірка з [illegible]. Що дітські з Люди; 16.15 Орх. концерт; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 „Світ побачиться, як [illegible]"; 17.15 Оповід. [illegible] у супр. форт.; 17.50 Огляд [illegible]; 18.00 Світовий [illegible]; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Скрипковий рецитал у супр. форт.; 18.35 „Мій приятель Дюма" фейл. Г. Вальша; 18.50 Ост. вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Розрив і [illegible]" ком. К. Поповського; 19.30 Вальси у вик. орх. мандолін[illegible]; 20.00 Симф. концерт у перерві поло год. 20.45 Веч. дневник. Актуальна гутірка; 22.50 Останні вістки; 23.00 Танцова музика з пл.

Субота, 12. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Співайте пісеньки; 11.40 Музика з пл.; Форт. мініятури; 12.03 Полуднева авдиція; 12.45 Концерт [illegible] із пл.; 13.00 Репортаж [illegible] актуальні; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей: „[illegible]"; 16.15 Легенди [illegible]; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 „[illegible]"; 17.15 Концерт солістів: [illegible]; 17.50 Наша програма; 19.00 19.50 [illegible]; 19.55 Програма на завтра; 19.00 „Потіпаника" [illegible] для дітей. Пісні переказані [illegible]; 20.00 Концерт [illegible] музики; 20.45 Веч. дневник; 21.00 24.15 Трансмісія з театру „Ля Скаля" у Мілані „Фіґарове весілля" оп. Моцарта; у перерві: Рецитація прози. Актуальна гутірка. Останні вістки.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 10. лютого 1938.

БЕРЛІН 17.00 Весела [illegible] музика, хор. сол. 20.00 21.00 Вечір танців; БІЛГОРОД 20.00 Опіс; БУДАПЕШТ 19.18 Цит. музика 21.15 Форт. сонати Бетовена у вик. Доггнанія; ВІДЕНЬ 11.20 Нар. музика, 19.25 Радіоспіви та музика; ГАМБУРГ 20.10 „Лицарі и Тирол" оп. [illegible]; ДАВТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Скрипка, 21.15 Пам'яти Равеля, орх. вок. форт.; КОШИЦІ 13.40 14.00 Вістки, 19.00 [illegible]: „[illegible] спорту", Ораж[illegible]

[illegible] „Кара кріпака"; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 17.55 Весела авд. 21.00 22.00 23.00 „Манон" оп. Масенета з участю Вел. Дзіді; ПРАГА 21.15 Секстет Ірака на смичк. інстр. і сол. голос (по [illegible] мові); РАДІО ПАРІ 18.00 19.00 Театр Уяви, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 24.00 Опера; РИМ 17.15 Танц. музика, 21.00 22.00 Комедія, 22.20 Віольончеля; СОФІЯ 19.40 20.00 Вок. концерт; ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30 21.00 22.00 „Лицар Паря" оп. Льомбардо та Ранцата.

Пятниця, 11. лютого 1938.

БЕРЛІН 18.00 Орх. солісти, акордеон, гітара, 21.00 22.30 Танц. та розр. музика; БІЛГОРОД 21.00 Нар. пісні; БЕРОМЮНСТЕР 20.05 21.00 22.00 „Турандот" оп. Пуччіні; БУДАПЕШТ 13.30 22.25 Цит. музика, 17.35 18.00 Галевий концерт, 20.00 21.00 Італ. музика; ВІДЕНЬ 15.15 А. Гект сопран, 17.25 Форт., 18.30 Валлійські пісні й танки, 19.25 20.00 21.00 Симф. концерт; ДАВТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 18.00 Форт., 21.00 „Зузанчина тайна" муз. інтермецо Вольф-Фераріа, 22.30 Еспанська рапсодія на скр. і форт. Ліба; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 19.00 І. Новак „Тестамент" песа у мадярській діялекті; МІЛЯНО 16.00 Форт., 21.00 22.00 Китиця мельодій; ПРАГА 14.00 Солісти, 16.30 Квартет д-моль Гайдна, 19.15 Сольна музика, 21.30 Орх.; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика, 19.30 Для жінок, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 Театр Уяви: „Любов" ком. Лоше; РИМ 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт; ФРАНКФУРТ 20.00 21.00 22.00 „Голяндець-скиталець" оп. Ваґнера.

Субота, 12. лютого 1938.

БЕРЛІН 15.00 Балади у вик. хору; 21.00 Концерт військ. орх., 22.30 Легка і танц. музика; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.30 18.00 Цит. музика, 20.00 21.00 „Наречена з Гамбурга" оп. В'єца; ВІДЕНЬ 11.30 Тирольські мельодії, 19.10 Із муз. минувшини Відня, концерт симф. орх., 20.00 21.00 Весела авдиція, 22.55 Розр. музика, квартет, Л. Івашова сопран; ДАВТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Камер. музика; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 Н. Микита „Гірке життя" оповідання; МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. музика, 22.15 Скрипка; ПРАГА 17.50 18.00 „Хорий з уроєння" ком. Мольєра (в німецькій мові), 22.30 Джез; РАДІО ПАРІ 21.15 Пісні, 21.30 22.00 Театр Уяви, 23.05 Симф. музика; РИМ 16.00 Симф. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 24.00 „Фіґарове весілля" оп. Моцарта (з міланської Ля Скаля).

Радіокутик.

ПОМІРИ ВОГКОСТИ ПРИ ПОМОЧІ РАДІЯ.

Все більше поширюється обсяг використування радія. Недавно застосували радіо до помірів вогкости будівельного дерева. Двох австралійських дослідувачів винайшли помiровий прилад, в механізму подібний до звичайного радіо, приймача, який складається з подібних елементів. При його помочі можна стверджувати вогкість будівельного матеріялу скоріше та докладніше, як досі.

Коли матеріял вийде свою гибкість, [illegible] ставиться під металеву плиту, що є частиною помірового приладу, а спеціальний годинник вкаже висотою вогкости кожної дошки. Коли при якійсь дошці цей відсоток переходить встановлене максимум, відразу відкидається дальше.

Винахідники вислали помірову приладу в Реферату Дослідів у Департаменті Пошт та Телеграфів, як також від Радієвої Ради Дослідів та мають намір поширити свій винахід.

РАДІОВІ ЛЕТУНСЬКІ СИГНАЛИ.

Американський Департамент Торговлі замовив нові шляхові радіостанції, які подаватимуть сигнали, що вказуватимуть шляхи американських летунських ліній. Починаючи від березня ц. р. інсталяцію станцій переводитимуть в темпі 6 станцій місячно.

Летун, який летить на властивому шляху, почує непереривний сигнал, який не втрачає навіть у часі метеорологічного комунікату. Коли летун зійде зі своєї дороги, тоді летун почує перериваний сигнал, короткий або довгий, залежно від того, в якому напрямку зійшов з дороги.

РАДІО ТА ЛЕЩЕТАРСЬКІ КУРСИ.

Радіостанція в Білгороді подає лекції їзди на лещатах. Одначе вона не обмежується до сухої теорії. Радіослухачі, які предложать лещетарському інструкторові абонаментовий квиток, можуть безплатно користати з лещетарського курсу на означеному терені вправ.

КОНЦЕРТ В ЧЕСТЬ РАВЕЛЯ.

Радіостанція „Радіо-Парі" надала концерт присвячений творам вмерлого недавно музичного французького композитора М. Равеля. Музика Равеля визначається клясично французькою м'рою, ясністю та вирахністю форми. В концерті взяли участь видатні артисти.

БІРЖА.

Львів 9 лютого 1938

Гроші.

Купно-продаж: Бельги бельг. 89·67 89·20. Долари американські 5·27·00, 5·24·50 Долари канад. 5·26·50—5·24·00. Фльорени гол. 295·74—294·00. Франки фр. 17·16—17·16. Франки швайцарські 122·60—121·80, Фунти англ. 26·52—26·36. Гульдени данц. 100·25—99·75. Корони ч. 17·60—15·90. Корони дан. 118·45—117·60. Кор. норв. 133·33—132·35. Корони шв. 136·74—135·75. Ліри італ. 21·60—20·70. Марки фінляндс. 11·72—11·25. Марки нім. 107·00 — 101·00. Шилінги австр. 99·80—98·80. Тель Авів 26·20—25·93. Марки нім. срібні 118·00 — 113·00.

Акції.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 64·75, 3 інв. 1 ем. 79·75 серія непот. 3 пол. інв. 2 ем. 0·25, серія непот. 5 конверс. 68·25 прем. долар. 42·52, 4 консол. 66·75.

Папери.

Банк Польський 115·00. Цегол. 16·25. Вугіль 31·50. 31·75. Ліпьпоп 63·25. Модзеліво 15·00. Островець 35·75. Стараховичі 38·25, 38·07, 38·75. Габербуш 45·50.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 9. лютого 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·15 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3·30 зол.
молоко 17—18 сот.

Тенденція на масло звишкова, на молоко сильна, на яйця вичікуюча.

За редакцію відповідає Олександер Костів. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.